

ફેને મદની મુઝાકરા (કિસ્તા : 20)

QUTBE AALAM KI AJEEB KARAMAT (GUJARATI)

કુતબે આલમ કી અજુબ કરામત

(માઝ દીગર દિલયસ્પ સુવાલ જવાબ)

પેશકરા : -

મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલ્મિયા
(દા'વતે ઈસ્લામી)

યેહ રિસાલા શૈખે
તરીકત, અમીરે અહુદે
સુનત, બાનિયે દા'વતે
ઈસ્લામી હજરતે
અલ્લામા મૌલાના અખૂ
બિલાલ મુહમ્મદ
ઈલ્યાસ અતાર કાદિરી
રજીવી જિયાઈ
કે મદની મુઝાકરા
નમ્બર 9 કે મવાદ
સમેત અલ મદીનતુલ
ઈલ્મિયા કે શો'બે
“ફેને મદની
મુઝાકરા” ને નઈ
તરતીબ ઔર કરીર
નાં મવાદ કે સાથ
તથાર કિયા હૈ.

किताब पठने की दृगा

अज़ : शैरे तरीकत, अभीरे अहले सुन्नत, बानिये दावते ईस्लामी, हजरते अल्लामा मौलाना अबू बिलाल मुहम्मद ईल्यास अत्तार कादिरी रजवी دامت برکاتہم انعامیہ
दीनी किताब या ईस्लामी सभक पठने से पहले जैल में दी हुई हुआ पठ लीजिये إِنْ شَاءَ اللَّهُ مُتَطَهِّرٌ जो कुछ पढ़ेंगे याद रहेगा। हुआ ये है :

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حَمْتَكَ وَأَذْشِرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَالْجَلَلِ وَالْأَكْرَامِ

तर्जमा : ए अल्लाह ! हम पर ईल्यो हिक्मत के दरवाजे खोल दे और हम पर अपनी रहमत नाजिल फरमा ! ए अजमत और बुझगी वाले !

नोट : अप्पल आधिर एक - एक बार हुरूद शरीक पठ लीजिये.

तालिब ने गमे मदीना

बकीअ

व मगाफिरत

13 शब्वालुल मुकर्म 1428 हि.

कियामत के रोअ हसरत

इरमाने मुस्तकः كَلَّا اللَّهُمَّ تَعَالَى عَنِّي وَعَنْهُ وَعَنْ سَمَاءِ : सब से ज़ियादा हसरत कियामत के दिन उस को होगी जिसे हुन्या में ईल्म हासिल करने का मौक़ा भिला मगर उस ने हासिल न किया और उस शाख को होगी जिस ने ईल्म हासिल किया और दूसरों ने तो उस से सुन कर नफ़ा उठाया लेकिन उस ने न उठाया (यानी उस ईल्म पर अमल न किया) (تاریخ دمشق لابن عساکر، ج ٥١ ص ١٣٨ دار الفکر بیروت)

किताब के खरीदार मुतवज्जेह हों

किताब की तबाहत में तुमायां खराबी हो या सँहात कम हों या बाईनिंग में आगे पीछे हो गये हों तो मक्तबतुल मदीना से रजूआ फरमाईये.

મજલિસે તરાજિમ (ગુજરાતી)

રાખિતા :- મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)

મદની મર્ક્ઝ, કાસિમ હાલા મસ્ઝિદ નાગર વાડા, બરોડા, ગુજરાત અલ હિન્દ

૨ 9327776311 E-mail : translation.baroda@dawateislami.net

ઉર્દૂ સે ગુજરાતી રસ્મુલ ખત (લીપિયાંતર) ખાતા

થ = ત્થ	ત = ત	ફ = ફ	પ = પ	ભ = ભ	બ = બ	અ = અ
છ = છ	ચ = ચ	ઝ = ઝ	જ = જ	સ = સ	ઠ = ઠ	ટ = ટ
ઝ = ઝ	છ = છ	ઝ = ઝ	જ = જ	સ = સ	ઠ = ઠ	ટ = ટ
ઝ = ઝ	છ = છ	ઝ = ઝ	જ = જ	સ = સ	ઠ = ઠ	ટ = ટ
શ = શ	સ = સ	ઝ = ઝ	જ = જ	શ = શ	સ = સ	ર = ર
ફ = ફ	ગ = ગ	અ = અ	ઝ = ઝ	ત = ત	ઝ = ઝ	સ = સ
મ = મ	લ = લ	ઘ = ઘ	ગ = ગ	ખ = ખ	ક = ક	ક = ક
ન = ન	ં = ં	આ = આ	ય = ય	હ = હ	વ = વ	ન = ન

પેશકરણ : મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલ્માયા (દા'વતે ઈસ્લામી)

પહુલે ઇસે પટ લીજિયે !

તહીલી^{بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ} કુરાનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે બાની શૈખે તરીકત અમીરે અહલે સુન્નત હજરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રજીવી જિયાઈ دَامَتْ بَرَكَتُهُمُ الْعَالِيَّهُ ને અપને મખ્સૂસ અન્દાજ મેં સુન્નતોં ભરે બયાનાત, ઈલ્મો હિકમત સે મા'મૂર મદની મુજાકરાત ઔર અપને તરબિયત યાફતા મુખલિબગીન કે ઝરીએ થોડે હી અર્સે મેં લાખો મુસલિમાનોં કે દિલો મેં મદની ઈન્કિલાબ બરપા કર હિયા હૈ, આપ دَامَتْ بَرَكَتُهُمُ الْعَالِيَّهُ કી સોહબત સે ફાયેદા ઉકાતે હુંવે કસીર ઈસ્લામી ભાઈ વક્તન ફ વક્તન મુખ્તલિફ મકામાત પર હોને વાલે મદની મુજાકરાત મેં મુખ્તલિફ કિસ્મ કે મૌજૂદુંાત મસલન અકાઈદો આ'માલ, ફાઈલો મનાકિબ, શરીઅતો તરીકત, તારીખો સીરત, સાઈન્સ વ તિથ્ય, અખ્લાકિયાત વ ઈસ્લામી મા'લુમાત, રોજ મર્ર મુસામલાત ઔર દીગર બહુત સે મૌજૂદુંાત સે મુતાલિક સુવાલાત કરતે હોય ઔર શૈખે તરીકત અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَتُهُمُ الْعَالِيَّهُ ઉન્ને હિકમત આમોઝ ઔર ઈશ્કે રસૂલ મેં હુંબે હુંવે જવાબાત સે નવાજતે હોય.

અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَتُهُمُ الْعَالِيَّهُ કે ઈન અતાકર્દા દિલયસ્પ ઔર ઈલ્મો હિકમત સે લબરેજ મદની ઝૂલોં કી બુશ્વાંઓં સે દુન્યા ભર કે મુસલિમાનોં કો મહકાને કે મુકદ્દસ જગબે કે તહૂત અલ મદીનતુલ ઈલ્મયા કા શો'બા “ફેઝાને મદની મુજાકરા” ઈન મદની મુજાકરાત કો કાફી તરામીમ વ ઈજાફોં કે સાથ “ફેઝાને મદની મુજાકરા” કે નામ સે પેશ કરને કી સાચાદત હાસિલ કર રહા હૈ. ઈન તહરીરી ગુલદસ્તોં કા મુતાલાઆ કરને સે إِنْ إِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَلَيْهِ અકાઈદો આ'માલ ઔર ઝાહિરો બાતિન કી ઈસ્લાહ, મહિબતે ઈલાહી વ ઈશ્કે રસૂલ કી લા જવાલ દૌલત કે સાથ મજીદ હુસૂલે ઈલ્મે દીન કા જગ્બા ભી બેદાર હોગા.

ઈસ રિસાલે મેં જો ભૂબિયાં હોય કીનન રબે રહીમ عَزَّوَ جَلَّ ઔર ઉસ કે મહબૂબે કરીમ كَلِّيَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَالْكَلَمُ કી અતાઓં, ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْكَلَمُ કી ઈનાયતોં ઔર અમીરે અહલે સુન્નત કી શફકતોં ઔર પુર ખુલ્સ દુઆઓં કા નતીજા હોય ઔર ખામિયાં હોય તો ઉસ મેં હમારી ગૈર ઈરાહી કોતાહી કા દખલ હોય.

મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલ્મયા (શો'બા ફેઝાને મદની મુજાકરા)

5 જુમાદિલ આભિર સિને 1438 હિજરી / 05 માર્ચ 2017

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ ط
آمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ط

ਕੁਤਬੇ ਆਲਮ ਕੀ ਅਞਚ ਕਰਾਮਤ

(ਮਾਅ ਫੀਗਰ ਇਲਾਚਸਪ ਸੁਵਾਲ ਜਵਾਬ)

شے تا ان لाख سو سر تی دی لیا اے یہہ ریسا لوا (40 سو فٹھا ت) مुکھ مل پढ
لی جی یہ ان شا ء اللہ علیہ السلام م� لبھا ت کا ان مولیں بھاجنا ہا� آئے گا۔

ਦੁਰਦ ਸ਼ਾਰੀਫ ਕੀ ਫ਼ਾਈਲਤ

صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ
 ڪا ڪرمانے آلیشان ہے : جو ڪوئی ڪسی ڇالیس میں بیٹھے، **ڪلَّا** ڪا ڪلِّیک اُور نبھی (صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ) پر ہُر دشمن شریف ن پاڻے
 ڪو ڪلِّیک کی یا مات کے دین ڄب ڏس کی جزا ٿے ڦئے گے تو ڙن پر ہسارت تاری
 ٿو گی، اگرچہ ڄننات میں ڏاٻیل ٿو ڄا ٿے۔⁽¹⁾

ਪਥਾ ਰਹੁੰ ਕਸਰਤ ਸੇ ਫੁਰੁਦ ਉਨ ਪੇ ਸਦਾ ਮੈਂ

ઓર લિક કા ભી શૌક પણ ગોસો રાત દે (વસાઈલે બધિશાશ)

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيبِ!

ਮਸ਼ਿਓ ਕੇ ਦਾਅਮਾਂ ਕੋਨੇ ਮੌਦੀ ਮੁਅਲਲਕ ਤਪਤ

સુવાલ : મદ્દીનતુલ ઔલિયા અહમદાબાદ (હિન્દ) મેં 28, 29, 30 રજુબુલ મુરજજબ 1418 હિજરી મુતાબિક 28, 29, 30 નવમ્બર સિને

١..... مستدل امام احمد، مستدل ابی هریرة، ٣٨٩/٣، حدیث: ٩٩٧٢ دار الفکر بیروت

પેશકુશ : મજલિસે અલ મદીનતલ ઈલ્મિયા (દા'વતે ઈસ્લામી)

1997 ઈસવી કો દા'વતે ઈસ્લામી કા અર્જીમુશશાન તીન રોજા સુન્નતોં ભરા ઈજાતિમાઅ હુવા. ઈસ ઈજાતિમાઅ મેં શિર્કત કે લિયે હમારા મદની કાફિલા શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત કે હમરાએ 26 રજબુલ મુરજજબ બરોજ બુધ બાબુલ મદીના (કરાચી) સે બખ્રી પહુંચા. એરપોર્ટ સે સીધે માહિમ શરીફ મેં હજરતે સાચ્ચિદ મખદૂમે માહિમ રહ્માની કે મજાર પર હાજિરી દી ફિર સાહિલે સમન્દર પહુંચ કર હજરતે કિબ્લા હાજી અદી કુ મજાર શરીફ પર હાજિરી દી. 27 રજબુલ મુરજજબ કી સુખ્ષે અહમદાબાદ શરીફ કે હવાઈ અડે પર શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત કા શાનદાર ઈસ્ટિકબાલ હુવા. એરપોર્ટ સે બરાહે રાસ્ત યહાં કે મશહૂર બુજુર્ગ હજરતે કિબ્લા સાચ્ચિદ શાહે આલમ કી દરગાહ પર હાજિરી હુઈ, મજારે પાક સે મુલિકા મસ્જિદ મેં કાફિલે ને નમાજે ઈશરાક વ ચાશત અદા કી, મસ્જિદ કે દાએં કોને મેં દો તખ્ત મુઅલ્લક થે ઉન મેં જો બડા તખ્ત થા ઉસ કે નીચે શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત બૈઠ ગાયે. હાજિરીન ભી વહીં જમ્મ હો ગાયે. આપ દામ્ન પ્રકાશીના ને જબ દુઅા કરવાના ચાહી તો શહારાદાએ અતાર હજરતે મૌલાના અલહાજ અબૂ ઉસૈદ, ઉબૈદ રગા અતારી અલ મદની ને અર્જ કી, કિ દુઅા સે કબ્લ ઈન દોનોં તખ્તોં કે બારે મેં કુછ બતા દીજિયે.

જવાબ : (શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હજરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અતાર કાદિરી રજાવી જિયાઈ ને ઈન દોનોં તખ્તોં કે મસ્જિદ કે દાએં કોને

में मुअल्लक होने के मुतअल्लिक ईरशाद फरमाया कि) हजरते सचिव्युना शाहे आलम رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ बहुत बड़े आलिमे दीन और पाए के वलियुल्लाह थे. आप निहायत ही लगन के साथ ईल्मे दीन की तालीम देते थे. एक बार बीमार हो कर साहिबे फ़िराश हो गए और पढ़ाने की छुट्टियां हो गईं. जिस का आप رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ को बेहद अङ्गोंस था. तकरीबन चालीस दिन के बा'द सिख्हूहतयाब हुवे और मद्रसे में तशरीफ ला कर हस्बे मा'मूल अपने ताज्जन पर तशरीफ फरमा हुवे. चालीस दिन पहले जहां सबक छोड़ा था वहां से पढ़ाना शुरूआ किया. तलबा ने मुतअजिज्जब हो कर अर्ज की : हुग्गूर ! आप ने येह मज़मून तो बहुत पहले पढ़ा हिया है. गुजरता कल तो आप ने कुलां सबक पढ़ाया था ! येह सुन कर आप رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ फ़ौरन मुराकिब हुवे. उसी वक्त सरकारे मदीना, करारे कल्बो सीना صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ की जियारत हुई. सरकारे आली वकार صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ के लज्जाए मुबारका से मुश्किल फूल झड़ने लगे और अङ्गों कुछ यूं तरतीब पाए :

“शाहे आलम ! तुम्हें अपने अस्बाक रह जाने का बहुत अङ्गोंस था लिहाजा तुम्हारी जगह तुम्हारी सूरत में ताज्जन पर बैठ कर मैं रोजाना सबक पढ़ा हिया करता था.”

जिस ताज्जन पर सरकारे नामदार صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ तशरीफ फरमा हुवा करते थे अब उस पर हजरते किल्वा शाहे आलम رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ किस तरह बैठ सकते थे लिहाजा आप फ़ौरन ताज्जन पर से उठ गए. ताज्जन को यहां मस्जिद में मुअल्लक कर हिया गया. ईस के बा'द हजरते शाहे

आलम के लिये दूसरा तप्त बनाया गया आप **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** के विसाल के बा'द उस तप्त को भी यहां मुअल्लक कर दिया गया।

यहां हुआ करने की वजह येह है कि इस मकाम पर हुआ कबूल होती है। पीरे तरीकत हजरते अल्लामा मौलाना कारी मुहम्मद मुख्लेहुदीन सिद्दीकी काहिरी **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِيِّ** को मैं ने फरमाते सुना है : मुसनिङ्गे बहारे शरीअत, सदरुशशरीआ, बदरुतरीका हजरते अल्लामा मौलाना मुझ्ती मुहम्मद अमजूद अली आ'जमी **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِيِّ** के हमराह मुझे अहमदाबाद शरीफ में हजरते सच्चिद शाहे आलम **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** के दरबार में हाजिरी की सआदत हासिल हुई इन दोनों तप्तों के नीचे हाजिर हुवे और अपने अपने दिल की हुआओं कर के जब फारिग हुवे तो मैं ने अपने पीरो मुर्शिद हजरते सदरुशशरीआ **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** से अर्ज की : हुजूर ! आप ने क्या हुआ मांगी ? फरमाया : “हर साल हज नसीब होने की。” मैं समझा हजरत की हुआ का मन्था येही होगा कि जब तक किन्दा रहूँ हज की सआदत भिले। लेकिन येह हुआ भी खूब कबूल हुई कि उसी साल हज का कस्ट फरमाया। सझीने में सुवार होने के लिये अपने वतन जिल्ला आ'जमगढ़ कस्बा घोसी से बम्बई तशरीफ लाए। यहां आप को न्युमोनिया हो गया और सझीने में सुवार होने से कुछ छी आप वफ़ात पा गए।

मदीने का मुसाफिर हिन्द से पहुँचा मदीने में

कदम रखने की भी नौबत न आई थी सझीने में

વોહ હુઅા કુછ ઐસી કબૂલ હુઈ કિ આપ **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** કિયામત તક હજ કા સવાબ હાસિલ કરતે રહેંગે. ખુદ સદરુશશરીઆ, બદરુતીકા, હજરતે અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'જમી **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ وَسَلَامٌ** ને અપની મશહૂરે જમાના કિતાબ “બહારે શરીઅત” હિસ્સા 6 સરફા 1034 પર યેહ હદ્દીસે પાક નકલ ફરમાઈ હૈ કિ રસૂલુલ્લાહ ને ઈરશાદ ફરમાયા : જો હજ કે લિયે નિકલા ઔર ફૈત હો ગયા તો કિયામત તક ઉસ કે લિયે હજ કા સવાબ લિખા જાએગા ઔર જો ઉમરહ કે લિયે નિકલા ઔર ફૈત હો ગયા ઉસ કે લિયે કિયામત તક ઉમરહ કરને કા સવાબ લિખા જાએગા ઔર જો જિહાદ મેં ગયા ઔર ફૈત હો ગયા ઉસ કે લિયે કિયામત તક ગાજી કા સવાબ લિખા જાએગા. (1)

કુટબે આલમ કી અજૂબ કરામત

અહમદાબાદ (હિન્દ) હી મેં “વટવા” કે મકામ પર હજરતે સાધ્યદી કુટબે આલમ **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** કે મજાર પર ભી હાજિરી કા શરદ હાસિલ હુવા. વહાં ઈટનુમા એક અજુબો ગરીબ ચીજ હૈ જિસ કા બા'જ હિસ્સા પથ્થર, બા'જ લોહા, બા'જ લકડી હૈ જબ કિ કુછ હિસ્સા વોહ હૈ જિસે આજ તક શનાખ્ત નહીં કિયા જા સકા. ઈસ જિમ્ન મેં હજરતે સાધ્યદી કુટબે આલમ કી યેહ કરામત મશહૂર હૈ કિ આપ **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** તહજજુદ કે લિયે ઉઠે ઔર તહારત કી ગરજ સે અપને હુજરાએ મુખારકા સે બાહર તશરીફ લાયે. અંધેરે મેં આપ કા મુખારક

1 ..... الترغيب والترهيب، كتاب الحج، الترغيب في الحج والعمرة، ٢/٥، حديث: ١٨، إدار الفكري بيروت

पाउं किसी चीज से टकराया. आप ने झुक कर उस को टटोलते हुवे फरमाया : “पथर है ! लकड़ी है ! लोहा है ! न जाने क्या है ?” जहां जहां आप رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ का दस्ते मुबारक लगते हुवे जो जो अद्वितीय जबाने अकदस से निकले वोह चीज वोही बनती गई और जहां हाथ मुबारक रखते हुवे फरमाया : “न जाने क्या है ?” वोह हिस्सा ऐसी चीज बन गया कि साईन्सदान तजरिबात करने के बा वुजूद भी उस हिस्से को कोई नाम न दे सके. लोग अपनी मुराद जेहून में रखते हुवे दोनों हाथों से उस ईटनुमा शै को उठाते हैं. कहा जाता है अगर मुराद बर आनी हो तो वोह शै ब आसानी उपर तक उठ जाती है वरना नहीं. मैं ने भी उसे उपर उठा लिया था और मेरी येह नियत थी कि मुझे ईस साल हज करना है. चूंकि मैं उसे उठाने में कामयाब रहा ईस लिये मैं ने कहा إِنْ شَاءَ اللَّهُ ईसी साल हज नसीब होगा और आहिर है हज करना है तो ईस से पहले मौत भी नहीं आएगी तो أَكْتَبْدِلُ اللَّهُ उसी साल सिने 1418 हिजरी में हज और जियारते मदीने में मुनव्वरा की सआदत भिल गई.

तुम्हारे मुंह से जो निकली वोह बात हो के रही

कहा जो दिन को कि शब है तो रात हो के रही

शासिके मो'लिन को अमलियात की वजह से वली कहना कैसा ?

सुवाल : कई आमिलीन शासिके मो'लिन होते हैं, नमाजों की पाबन्दी और जमाअत वगैरा का ऐहतिमाम बिल्कुल नहीं करते मगर उन के अमलियात से बाँझ ला ईलाज भरीज भी सिंडूहतयाब हो जाते हैं,

जिस की वजह से लोग उन्हें वली समझने और कहने लगते हैं क्या उन का ऐसा कहना दुरुस्त है ?

जवाब : ला ईलाज मरीजों का ईलाज कर देने से कोई वली या भुजुर्ग नहीं बन जाता, अगर ऐसा हो तो फ़िर डिस्प्रीन (Disprine) की गोली भी “वली” है ! जैसा हां, दृष्ट सर हो तो खाने के बाद एक या दो टिक्क्या ले लेने से उम्मूमन आराम हो जाता है. ईसी तरह वोह गैर मुस्लिम डोक्टर जो न जाने कितने ही मायूस ला ईलाज मरीजों का कामयाब ईलाज कर देते हैं तो क्या वोह सब “वली” हैं ? जैसा हां. शिफ्ता दर अस्ल मिन जानिबिल्लाह है अब ईस का सबब कोई डोक्टर बने या आमिल.

कुदरत का नियम भी क्या खुब है ! “मरीज जब दवा ईस्ति’माल करता है दवा और मरज के दरभियान एक फ़िरिश्ता हाईल हो जाता है जिस की वजह से मरीज ठीक नहीं हो पाता और जब **अल्लाह** عَزَّوَجَلَّ शिफ्ता देना चाहता है तो फ़िरिश्ता हाईल नहीं होता लिहाज़ा दवा मरज तक पहुंच जाती है और ब हुक्मे खुदावन्दी शिफ्ता भिल जाती है.”⁽¹⁾ और नाम फ़िर दवा, डोक्टर या आमिल का हो जाता है. बहर हाल खवारिक (या’नी खिलाफ़ आदत बातों) का झुइर मसलन पानी पर चलना, दवा में उड़ना और किसी जान लेवा बीमारी या परेशानी को दूर कर देना **अल्लाह** عَزَّوَجَلَّ की बारगाह में मुक्खल होने की अलामत नहीं बल्कि कबूलिय्यत का दारोमदार तो शरीअत व सुन्नत को मज़बूती के साथ थामने और ईस की मुक्कम्मल पासदारी

..... مرقاة المفاتيح، كتاب الطب والرقى، تحت الحديث: ٢٨٩/٨، ملخصاً دار الفكر بيروت ①

करने में है युनान्ये, मेरे आका आ'ला हजरत, ईमामे अहले सुन्नत भौलाना शाह ईमाम अहमद रजा खान عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ फ़तावा रजविय्या जिल्ह 21 सङ्खा 546 पर हजरते सम्प्रिद्धना शैखुश्शुयूब अबू हङ्स उमर बिन मुहम्मद सोहरवर्दी शाफ़ीعَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِيِّ का फ़रमान नकल फ़रमाते हैं : हमारा अकीदा है कि जिस के लिये और उस के हाथ पर खवारिके आदत (या'नी खिलाफ़े आदत बातें) जाहिर हों और वो ह अहकामे शरीअत का पूरा पाबन्द न हो वो ह शाख़े ज़िन्दीक (या'नी जे दीन) हैं और वो ह खवारिक (या'नी खिलाफ़े आदत या अकल में न आने वाली बात) कि उस के हाथ पर जाहिर हों मक (धोका) व ईस्तिहराज हैं।⁽¹⁾

ईस किस्म की बहुत सी खिलाफ़े आदत और अकल में न आने वाली बातें नमूदूर से भी जाहिर हुई हैं युनान्ये, तक्सीरे नईभी में हैं : नमूदूर के जमाने में तांबे की एक बस्त थी जिस वक्त कोई जासूस या चोर उस शहर में आता तो उस बस्त से आवाज़ निकलती जिस से वो ह पकड़ा जाता. एक नक्कारा था कि जब किसी की कोई चीज़ गुम हो जाती उस में चोब मारते नक्कारा उस चीज़ का पता देता. एक आईना था जिस से गाईब शाख़े का हाल मालूम होता था, जब कभी उस आईने में नज़र की वो ह गाईब आदभी उस का शहर और कियाम गाह उस में नमूदार हो गई. नमूदूर के दरवाजे पर एक दरभत था जिस के साथे में दरबारी लोग बैठते थे जूँ जूँ आदभी बढ़ते जाते उस का साया फ़ेलता जाता था. एक लाख आदभी तक साया फ़ेलता रहता था, अगर लाख

¹.....बेबाक हुज़ार या हुक्कार से जो खिलाफ़े आदत बात उन के मुवाफ़िक जाहिर हो उस को ईस्तिहराज कहते हैं।

(बहारे शरीअत, 1 / 58, हिस्सा : 1 मकतबतुल मदीना बाबुल मदीना कराची)

સે એક ભી જિયાદા હો જાતા સારે ધૂપ મેં આ જાતે. એક હૌઝ થા જિસ સે મુક્દમાત કા ફેસલા હોતા થા મુદ્દી ઔર મુદ્દા અલૈલ (દા'વા કરને વાલા ઔર જિસ પર દા'વા કિયા ગયા દોનો) બારી બારી ઉસ મેં ધુસતે જો સચ્ચા હોતા ઉસ કે નાફ કે નીચે પાની રહતા થા ઔર જો ઝૂટા હોતા ઉસ મેં ગૌતા ખાતા થા, અગર ફૌરન તૌબા કર લેતા તો બચ જાતા વરના હલાક હો જાતા ઈસ કિસ્મ કી તિલિસ્માત (યા'ની જાદુ) પર ઉસ ને દા'વએ ખુદાઈ કર દિયા થા. ⁽¹⁾ ઈસ કિસ્મ કી ખિલાફે આદત બાતે જાહિર હોને સે અગર કોઈ વલી બન જાતા તો નમરૂદ ભી વલી હોતા લેકિન કુરઆને કરીમ ને ઉસે વલી નહીં બલ્કિ કાફિર કહા ચુનાન્યે, પારહ 3 સૂરતુલ બકરહ કી આયત નમ્બર 258 મેં ઈરશાદે રખ્યુલ ઈબાદ હૈ :

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَيَّ الَّذِي حَاجَ إِبْرَاهِيمَ فِي تَرَيْكَةَ أَنَّ اللَّهُ الْمَالِكُ إِذْ كَلَّ إِبْرَاهِيمُ تَأْتِيَ الْأَنْوَنِيَّ
يُنْجِي وَيُبَيِّنُتْ قَالَ أَكَانِي أَنْجِي وَأَمِيَّتْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَيَانَ اللَّهُ يَأْتِيَنِ بِالشَّهِيْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأَتِ
بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ قَبْهَتَ الْأَنْوَنِيَّ كُفَّرٌ وَاللَّهُ لَا يَهْبِرِي الْقَوْمَ الظَّلَمِيْنَ ﴾ ⑦

તર્જમાએ કન્ગુલ ઈમાન : એ મહબૂબ ક્યા તુમ ને ન દેખા થા ઉસે જો ઈબ્રાહિમ સે ઝગડા ઉસ કે રબ કે બારે મેં ઈસ પર કિ અલ્લાહ ને ઉસે બાદશાહી દી જબ કિ ઈબ્રાહિમ ને કહા કિ મેરા રબ વોહ હૈ કિ જિલાતા (યા'ની જિન્દા કરતા) ઔર મારતા હૈ બોલા મૈં જિલાતા ઔર મારતા હું ઈબ્રાહિમ ને ફરમાયા તો અલ્લાહ સૂરજ કો લાતા હૈ પૂરબ (મશરિક) સે તૂ ઉસ કો પણ્ણમ (મગરિબ) સે લે આ તો હોશ ઉડ ગએ કાફિર (યા'ની નમરૂદ) કે ઔર અલ્લાહ રાહ નહીં દિખાતા જાલિમોં કો.

ધ્યાન ①.....તફસીરે નઈમી, પારહ 1, અલ બકરહ, તહૂતુલ આયત : 102, 1 / 519 મકતબાએ ઈસ્લામિયા મર્કુલ ઔલિયા લાહૌર

ਪਲੀ ਛੋਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਈਮਾਨ ਵ ਤਕਵਾ ਸ਼ਾਰ੍ਟ ਹੈ

सुवाल : क्या वली होने के लिये करामत शर्त है ?

જવાબ : વલી હોને કે લિયે કરામત શર્ત નહીં બલ્કિ ઈમાન ઔર તકવા શર્ત હૈ જેસા કિ પારછ 11 સૂરાએ યુનુસ કી આયત નમ્બર 63 મેં ખુદાએ રહેમાન અન્નો કાન્નો ઈસ્ટેન્ફોન ગ્રેગલ કા ફરમાને આલીશાન હૈ : ﴿الَّذِينَ أَمْنَوْا وَكَانُوا إِسْتَهْنَفُونَ﴾
તરજીમાંએ કન્યુલ ઈમાન : “(ઔલિયા) વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર પરહેઝગારી કરતે હૈન્.” ઈસી તરછ પારછ 9 સૂરતુલ અનફાલ કી આયત નમ્બર 34 મેં ઈરશાદ હોતા હૈ : ﴿إِنْ أَفْلَيْكَ أَوْكَ إِلَّا إِسْتَهْنَفُونَ﴾
તરજીમાંએ કન્યુલ ઈમાન : ઉસ કે ઔલિયા તો પરહેઝગાર હી હૈન્.

ਈਸ ਆਧਿਤੇ ਮੁਖਾਰਕਾ ਕੇ ਤਹਿਤ ਮੁਝਿਓਂ ਰੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਿਤੇ ਮੁਝਤੀ ਅਹਮਦ ਧਾਰ ਖਾਨ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ ਫਰਮਾਤੇ ਹੋਏ : ਕੋਈ ਕਾਫ਼ਿਰ ਧਾਰ ਫਾਸਿਕ **ਅਲਾਈਨ** ਕਾ ਵਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ। ਵਿਖਾਧਿਤੇ ਈਲਾਹੀ ਇਮਾਨ ਵ ਤਕਵਾ ਦੇ ਮੁਖਾਂ ਦੇ ਹੋਤੀ ਹੈ। (1) ਮਾਲੂਮ ਹੁਵਾ ਕਿ ਵਲੀ ਦੇ ਲਿਏ ਕਰਾਮਤ ਕਾ ਹੋਨਾ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਬੇ ਸ਼ੁਮਾਰ ਐਸੇ ਔਲਿਧਾਏ ਕਿਰਾਮ رَحْمَمُ اللَّهُ السَّلَام ਗੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ ਦੇ ਏਕ ਕਰਾਮਤ ਭੀ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ, ਅਗਰ ਕਿਸੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਾਮਤ ਕਾ ਮੁਤਾਲਬਾ ਕਿਯਾ ਭੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿੜੀ ਵ ਈਨਿਕਸਾਰੀ ਕਾ ਮੁਆਹਦਾ ਕਰਤੇ ਹੁਵੇ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਜਾਹਿਰ ਫਰਮਾਯਾ ਜੈਸਾ ਕਿ “ਹਜ਼ਰਤੇ ਖਾਤਾ ਸ਼ੈਖ ਬਹਾਉਲ ਹਕਕੇ ਵਦੀਨ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ਕਿ ਸਿਲਸਿਲਾਏ ਆਲਿਧਾ ਨਕਸ਼ਬਾਨਿਧਾ ਕੇ ਈਮਾਮ ਹਨ। ਆਪ ਦੇ ਕਿਸੀ ਨੇ ਅੱਜ ਕੀ, ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਤਮਾਮ ਔਲਿਧਾ ਦੇ ਕਰਾਮਤੋਂ ਜਾਹਿਰ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਹੁਝੂਰ ਦੇ ਭੀ ਕੋਈ

① .....તફસીરે નઈમી, પારહ 9, અલ અનફાલ, તહુતુલ આયત : 34, 9 / 543

કરામત દેખેં ! ફરમાયા : ઈસ સે બડી ઔર ક્યા કરામત હૈ કે ઈતના બડા ભારી બોડ ગુનાહોં કા સર પર હૈ ઔર જમીન મેં ધંસ નહીં જાતા.”⁽¹⁾

અલબત્તા જહાં હાજત દર પેશ હો વહાં ભી શોહરત યા લગ્ગતે નફ્સ કે લિયે નહીં બલ્લ મુસલમાનોં કે કુલૂબ વ ઈમાન કી તકિવયત ઔર મુશર્િકીન વ મુન્કિરીન કો જવાબ દેને કી ગરજ સે કરામત કા ઈજહાર કરતે હું જૈસા ક્ષિ એક બદ અકીદા બાદશાહ ને એક બુગુર રહ્માનીને કો ઉન કે રૂફકા સમેત ગિરિજિતાર કર લિયા ઔર કહા ક્ષિ કરામત દિખાઓ વરના આપ કો સાથિયોં સમેત શહીદ કર દિયા જાયેગા। આપ રહ્માનીને ઉંટ કી મેંગનિયોં કી તરફ ઈશારા કર કે ફરમાયા ક્ષિ ઉન્હેં ઉઠા લાઓ ઔર દેખો ક્ષિ વોહ ક્યા હું ? જબ લોગોં ને ઉન્હેં ઉઠા કર દેખા તો વોહ ખાલિસ સોને કે ટુકડે થે. ફિર આપ રહ્માનીને એક ખાલી પિયાલે કો ઉઠા કર ધુમાયા ઔર ઔંધા કર કે બાદશાહ કો દિયા તો વોહ પાની સે ભરા હુવા થા ઔર ઔંધા હોને કે બા વુજૂદ ઉસ મેં સે એક કતરા ભી પાની નહીં ગિરા. યેહ હો કરામતે દેખ કર બદ અકીદા બાદશાહ કહને લગા ક્ષિ યેહ સબ નજર બન્ધી ઔર જાદૂ હૈ. ફિર બાદશાહ ને આગ જલાને કા હુકમ દિયા. જબ આગ કે શો'લે બુલન્દ હુવે તો વોહ બુગુર અપને રૂફકા સમેત આગ મેં કૂદ પડે ઔર સાથ મેં બાદશાહ કે છોટે સે શહજાહ કો ભી લે ગયે, બાદશાહ અપને બચ્ચે કો આગ મેં જાતા દેખ કર ઉસ કે ફિરાક મેં બે ચૈન હો ગયા, કુદુ

① ....મહુજાતે આ'લા હિન્દુત્વ, સ. 443, હિસ્સા : ચહારુમ મકતબતુલ મદીના બાબુલ મદીના, કરાચી

दूर के बा'द नज्दे शहजाह को ईस हाल में बादशाह की गोद में डाल हिया गया कि उस के एक हाथ में सेब और दूसरे हाथ में अनार था। बादशाह ने पूछा : बेटा ! तुम कहां चले गए थे ? तो उस ने कहा : मैं एक बाग में था। ये हेख कर जालिम व बद अकीदा बादशाह के दरबारी कहने लगे ईस काम की कोई हकीकत नहीं ये ह जादू है। बादशाह ने कहा : अगर तुम ये ह झड़र का पियाला पी लो तो मैं तुम्हें सर्व्या मान लूंगा। उन बुजुर्ग رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ने बार बार झड़र का पियाला पिया, हर मरतबा झड़र के असर से उन के फक्त कपड़े फटते रहे भगवर उन की जात पर झड़र का कोई असर नहीं हुवा। (1)-(2)

करामात का गुह्य खातिमा जिल ईमान के लिये सनद नहीं

सुवाल : क्या करामात दिखाने वाले का ईमान महङ्गूँह हो जाता है ?
 जवाब : करामात का गुह्य वली बनने और खातिमा जिल ऐरे होने के लिये कोई सनद नहीं, बहुत से करामात दिखाने वाले नक्सो शैतान के बहकावे में आ कर अपने ईमान से भी हाथ धो बैठते हैं जैसा कि हजरते सच्चिदना अल्लामा अहमद बिन मुहम्मद सावी मालिकी رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ फरमाते हैं : बलअम बिन बातिरा को ईस्मे आ'़म का ईलम था वो ह ईस के साथ जो भी हुआ करता कबूल होती। उस की दृष्टान्यत का ये ह आलम था कि अपनी जगह बैठ कर अर्शे आ'़म को देख लेता था। उस की दर्सगाह में तालिबे ईलमों की दवातें बारह لِيَهُ

..... ① مُحَمَّدُ عَلَى الطَّوَّافِينَ، ص ١١٠، مُلْحَصًا مِنْ كِرْهَلْسِتَ بِرْ كَاتِرْ ضَاهِنْ

②..... भजीद मांलुमात लासिल करने के लिये दा'वते ईस्लामी के ईशाअती ईदारे मक्तबतुल मटीना के मतभूआ 36 सङ्हात पर मुश्तभिल रिसाले “वलियुल्लाह की पहचान” का मुतालआ कीजिये। (शो'बा फैजाने मदनी मुजाकरा)

हजार थीं। (आधिरे कार शैतान के बहकावे में आ कर वोह गुमराह हो कर कुँझ की भौत मर गया.)⁽¹⁾

तझसीरे दुर्दुल बयान में है : बा'ज अभियाए तिराम **عَزَّوَجَلَ** ने **अल्लाह** की बारगाह में अर्ज की : ऐ **अल्लाह** ! तू ने बलअम बिन बाउरा को ईतनी करामतें अता फरमा कर फिर उस को क्यूँ इस का'रे मजिलत (या'नी जिलत के गढ़) में गिरा दिया ? **अल्लाह** ने ईरशाद फरमाया : उस ने कभी भेरी ने'भतों का शुक अदा नहीं किया. अगर वोह शुक गुमार होता तो मैं उस की करामतों को सल्ब कर के उस को दोनों जहां में इस तरह जलीलों खार और खाईबों खासिर न करता।⁽²⁾

भातिमा बिल घेर हो भेरा मदीने में अगर
बाल बाल उड़े पुकार अपना, खुदाया शुकिया (वसाईले भण्डश)

ओरादे अतारिया की मदनी बहार

सुवाल : एक ईस्लामी भाई ने शैखे तरीकत, अभीरे अहले सुन्नत **دامت برکاتهم العالية** की बारगाह में अर्ज की : मेरे घर में उम्मीद से हैं मगर बस्या टेढ़ा है डोक्टर ओपरेशन का कह रहे हैं, तकलीफ बहुत हो रही है, हुआ फरमा दीजिये.

जवाब : (शैखे तरीकत, अभीरे अहले सुन्नत **دامت برکاتهم العالية** ने फरमाया :) **अल्लाह** ग़َرَبَ आसानी फरमाए. धरवालों से कहें कि सूरहे ईन्शिकाक की ईजिंदाई पांच आयात तीन बार, अव्वलो आधिर तीन मरतबा

1 ..... تفسير صاوي، پ، ۹، الاعراف، تحت الآية: ۱۷۵، ۲/۲۷۴ دار الفكر بيروت

2 ..... سوح البيان، پ، ۸، الاعراف، تحت الآية: ۱۰، ۳/۱۳۹ دار احياء التراث العربي بيروت

दुरुद शरीर पढ़ें हर बार शुद्धअ में पढ़ें और पढ़ कर पानी पर दम कर के पी लें। रोजाना ये ह अमल करती रहें और वक्तन फ वक्तन इन आयात का विर्द्ध भी करती रहें। आप भी पानी दम कर के उन्हें ह सकते हैं इन **شَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِ** बच्चा सीधा हो जाएगा। दर्द जेह के लिये भी ये ह अमल मुझीद है।⁽¹⁾ कुछ दिनों के बाद उन ईस्लामी भाई ने बताया कि एक ही दिन ईस तरह दम किया हुवा पानी पिलाने से **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَيْهِ** आराम हो गया, बच्चा भी सीधा हो गया और अब ओपरेशन का खतरा भी टल चुका है।

भीठे भीठे ईस्लामी भाईयो ! तज्वीगे कुरआनो सुन्नत की आलमगीर गैर सियासी तहरीक दा'वते ईस्लामी ने मुसलमानों की ईस्लाह और ऐर ख्वाही के जज्बे के तड़त जहां बे शुभार मजलिस काईम की हैं वहां हुय्यारे और गम के मारे ईस्लामी भाईयों के लिये एक मजलिस ब नाम “मजलिसे मक्तुबातो ता'वीजाते अतारिया” भी बनाई है जिस के तड़त हुय्यारे मुसलमानों का ता'वीजात के जरीए फी सभीलिल्लाह ईलाज किया जाता है। रोजाना हजारों मुसलमान ईस से मुस्तझीज होते हैं। ता'वीजात के तलबगार ईस्लामी भाईयों को चाहिये कि वो ह अपने शहर में होने वाले सुन्नतों भरे ईजतिमाअ में शिर्कत फरमाएं और ता'वीजाते अतारिया के बस्ते (स्टोल) से ता'वीजात भी हासिल करें।

1.....मदनी ईलिज़ा : कोई भी विर्द्ध वजीफा शुद्धअ करने से कब्ल हुजूर गौसे आ'जम ग्रन्त के ईसाले सवाब के लिये कम अज कम ग्यारह रुपे की नियाज और काम हो जाने की सूरत में कम अज कम पच्चीस रुपे की नियाज ईमाम अहमद रजा खान **عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّبِّ** के ईसाले सवाब के लिये तक्सीम कीजिये। मज़कूरा रकम से दीनी कुतुबो रसाईव भी खरीद कर तक्सीम किये जा सकते हैं। (शो'बा फैजाने मदनी मुजाकरा)

સર યા ચેહરે પર થપ્પડ મારના કેસા ?

સુવાલ : જરૂરતન કિસી કો સર યા ચેહરે પર થપ્પડ વગૈરા મારના કેસા હે ?

જવાબ : સર યા ચેહરે પર થપ્પડ વગૈરા મારને કી કિસી કો ભી શરઅન ઈજાજત નહીં. જિન જિન કો બ ગરઝે ઈસ્લાહ દૂસરોં કો મારને કી ઈજાજત હે તો વોહ ભી સર યા ચેહરે પર ઓર જર્બે શદીદ કે સાથ નહીં માર સકતે. ઈન્સાન તો ઈન્સાન જાનવર કે સર ઔર ચેહરે પર મારને કી ભી મુમાનઅત હે ચુનાન્યે રહુલ મોહતાર મેં હે : બિલા વજહ જાનવર કો ન મારે ઔર સર યા ચેહરે પર કિસી હાલત મેં હરગિજ ન મારે કિ યેહ બિલ ઈજમાઅ (યા'ની બિલ ઈતિહાસ) નાજાઈજ હે. જાનવર પર જુલ્મ કરના જિભ્મી કાફિર⁽¹⁾ પર જુલ્મ કરને સે જિયાદા બુરા હે ઔર જિભ્મી પર જુલ્મ કરના મુસ્લિમ પર જુલ્મ કરને સે ભી બુરા હે ક્યૂંકિ જાનવર કા **અલ્લાહ** **غُરૂજ** કે સિવા કોઈ મદદગાર નહીં ઉસ ગરીબ જાનવર કો ઈસ જુલ્મ સે કૌન બચાએ.⁽²⁾ **અલ્લાહ** હુમેં જુલ્મો સિતમ સે બચને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.⁽³⁾

أَمِينٌ بِجَاهِ اللَّٰهِ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

دિને

①.....જિભ્મી : ઉસ કાફિર કો કહેતે હે જિસ કે જાનો માલ કી હિફાજત કા બાદશાહે ઈસ્લામ ને જિજયા કે બદલે જિભ્મા લિયા હો. (فَتَوَيْ فِيْنِ الرَّسُولِ، ٥٠١/١) શીખ, બાદલીલાલોર)

.....² دِلَّ المُحْتَاجِ، كِتَابُ الْحَظْرَ وَالِإِبَاحَةِ، ٩/١٢٦ دَارُ الْمَعْرِفَةِ بِبِرْبُرُوت

③.....મજીદ તફસીલાત જાનને કે લિયે શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હજરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અતાર કાદિરી રજવી જિયાઈ **دَائِمَتْ بِكَفَلَتْهُ انْعَالَهُ** કે રિસાલે “જુલ્મ કા અન્જામ” કા મુતાલા કાજિયે રન્ **شَاءَ اللَّٰهُ** જુલ્મ સે બચને કા જેહન બનેગા. (શો'બા ફેઝાને મદની મુજાકરા)

हमेशा हाथ भलाई के वासिते उड़े
 बचाना जुल्मो सितम से मुझे सदा या रब
 रहे भलाई की राहों में गमगन हर दम
 करें न रुख मेरे पाउं गुनाह का या रब (वसाईले बिश्वाश)

वल्लियत तज्जील करने का हुक्म

सुवाल : जो ज्ञान बूझ कर अपने आप को अपने वालिद के बजाए किसी और का बेटा बताए, उस के लिये शरअन क्या हुक्म है ?

जवाब : अपने हड्डीकी बाप को छोड़ कर किसी दूसरे को अपना बाप बताना या अपने खानदान व नसब को छोड़ कर किसी दूसरे खानदान से अपना नसब जोड़ना नाज़ार्द़ व हराम और जहन्नम में ले जाने वाला काम है युनान्ये, नबियों के सुल्तान, रहमते आलमिय्यान जानते हुवे कि कुलां शाख मेरा हड्डीकी बाप नहीं है फिर भी उस की तरफ अपनी निस्बत की तो उस पर जन्नत हराम है. ⁽¹⁾ एक और हड्डीसे पाक में ईरशाद फरमाया : जो दोष अपने बाप के सिवा किसी दूसरे की तरफ अपने आप को मन्सूब करने का दा'वा करे या किसी गैर वाली (या'नी अपने आका के ईलावा किसी और) की तरफ अपने आप को मन्सूब करे तो उस पर **अल्लाह** तआला, फिरिश्तों और सब लोगों की लानत है और **अल्लाह** उस के क्रियामत के दिन फराईज और नवाफ़िल कबूल नहीं फरमायेगा. ⁽²⁾

दिनेह

1..... بخاري، كتاب الفرائض، باب من ادعى...الخ، ٣٢٢/٢، حديث: ٢٧٢٦، دار الكتاب العلمي، بيروت

2..... مسلم، كتاب العقائد، باب تحريره تويق...الخ، ص: ٢٢٣، حديث: ٣٧٩٣، دار الكتاب العربي، بيروت

સુવાલ : માં કો તલાક દે દેને વાલે બાપ કે બજાએ શાદી કાર્ડ વગેરા મેં કિસી ઓર કા નામ બતૌરે બાપ લિખ સકતે હોય?

જવાબ : નસબ કા દારો મદાર વલિયત પર હોતા હૈ ઈસ લિયે હર જગહ હકીકી બાપ હી કા નામ લિખા ઓર બોલા જાએ. અપને બાપ કે ઈલાવા કિસી દૂસરે કી તરફ બેટા હોને કી નિસ્બત કરના હરામ ઓર જહનનમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ લિહાજા શાદી કાર્ડ, શનાખ્તી કાર્ડ ઓર પાસપોર્ટ વગેરા હર જગહ હકીકી બાપ હી કા નામ લિખા ઓર બોલા જાએ. યાદ રખિયે ! માં કો તલાક દેને વાલે “બાપ” સે ઓલાદ કા રિશ્તા ખત્મ નહીં હો જાતા, બતૌરે બાપ અબ ભી ઉસ કી બિદમત કરની હોગી અગર્યે માં નારાજ હોતી હો, અગર માં કે કહને મેં આ કર કિસી ને બાપ કી હક તલફી કી તો વોહ સખ્ત ગુનહગાર ઓર અજાબે નાર કા હકદાર હૈ. અગર કિસી સે અંસી ગલતી હુઈ હો તો ઉસે ચાહિયે ક્રિતોબા કરે ઓર બાપ અગર જિન્દા હો તો ઉસ સે મુઆફી ભી માંગે, અગર બાપ કા ઈન્ટિકાલ હો ગયા હો તો ફિર કસરત સે ઉસ કે લિયે ઈસ્તિગફાર ઓર મગફિરત કી હુઆ કરે. **અલ્હાન ઉર્જાન** હમેં અપને વાલિફૈન કા બિદમતગાર ઓર ફરમાંબરદાર બનાએ. (1)

أَمِينٌ بِجَاهِ اللَّهِيِّ الْأَمِينِ كَلَّا اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ

મુતીઅ અપને માં બાપ કા કર મેં ઉન કા

હર ઈક હુકમ લાગે બજા યા ઈલાહી (વસાઈલે બિંશશ)

દિને

① .....વાલિફૈન કે સાથ હુસને સુલૂક કરને કે બારે મેં મજીદ તફસીલાત જાનને કે લિયે શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત ડામન્થ પુરુષીના ઉદ્દેશ્ય કે રિસાલે “સમુન્દરી ગુમ્બદ” કા મુતાલખા કીજિયે. (શો'બા ફેઝાને મદની મુજાકરા)

લે પાલક બચ્ચે કી વલ્લિયત તદ્વીલ કરના કેસા ?

સુવાલ : લે પાલક બચ્ચે યા બચ્ચી કે નામ કે સાથ પરવરિશ કરને વાલે કા અપના નામ બતૌરે વલ્લિયત બોલના યા લિખના કેસા હૈ ?

જવાબ : લે પાલક બચ્ચા યા બચ્ચી લે કર ઉસ કે હકીકી બાપ કી જગહ પરવરિશ કરને વાલે કા અપને આપ કો ઉસ કા હકીકી બાપ જાહેર કરના, લિખના ઔર લિખવાના હરામ ઔર જહનમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. પરવરિશ કરને ઔર મુંહ બોલા બેટા યા બેટી કહ દેને સે વોહ હકીકી બેટા યા બેટી નહીં બન જાતે. કુરાને કરીમ મેં ઈસ કી મુમાનઅત આઈ હૈ ચુનાન્યે, પારછ 21 સૂરતુલ અહજાબ કી આયત નમ્બર 4 ઔર 5 મેં ઈરશાદ હોતા હૈ :

وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَ كُمْ
ذُلْكُمْ تَوْلِيْكُمْ إِنْفَوَاهُكُمْ وَاللَّهُ
يَقُولُ الْحَقُّ وَهُوَ يَهْدِي إِلَى السَّبِيلِ
أَدْعُهُمْ لِأَبَآئِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ
عَنْهُ اللَّهُ

તર્જમાયે કન્જુલ ઈમાન : ઔર ન તુમ્હારે લિયે પાલકોં કો તુમ્હારા બેટા બનાયા યેહ તુમ્હારે અપને મુંહ કા કહના હૈ ઔર **અલ્લાહ** હક ફરમાતા હૈ ઔર વોહી રાહ દિખાતા હૈ. ઉન્હેં ઉન કે બાપ હી કા કહ કર પુકારો યેહ **અલ્લાહ** કે નજીદીક જિયાદા ઠીક હૈ.

યાદ રાખયે ! મુંહ બોલે ભાઈ બહન, મુંહ બોલે માં બેટે ઔર મુંહ બોલે બાપ બેટી મેં ભી પર્દા હૈ હતા કિ લે પાલક બચ્ચા જબ મર્દ વ ઔરત કે મુામલાત સમજને લગે તો ઉસ સે ભી પર્દા હૈ અલબતા દૂધ કે રિશતોં મેં પર્દા નહીં મસલન રજાઈ માં બેટે ઔર રજાઈ ભાઈ બહન

મેં પર્દા નહીં લિખાજા લે પાલક બચ્ચે કો હિજરી સિન કે મુતાબિક દો સાલ કી ઉમ્ર કે અન્દર અન્દર ઔરત અપના યા અપની સગી બહન યા સગી બેટી યા સગી ભાન્ધ કા કમ અઝ કમ એક બાર દૂધ ઈસ તરણ પિલા દે કિ ઉસ બચ્ચે કે હલ્ક સે નીચે ઉત્તર જાએ. અગર બચ્ચી ગોદ લેના હો તો શોહર સે રજાઅત કા રિશ્તા કાઈમ કરને કે લિયે શોહર કી બહન યા ભાન્ધ યા ભતીજી કા દૂધ ઉસે પિલા દિયા જાએ. ઈસ તરણ અબ જિન જિન સે દૂધ કા રિશ્તા કાઈમ હુવા ઉન સે પર્દા વાજિબ ન રહા. આ'લા હજરત રહેલું^{رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ} ફરમાતે હૈને : બ હાલતે જવાની યા એહતિમાલે ફિતના પર્દા કરના હી મુનાસિબ હૈ કયૂંકિ અવામ કે ખ્યાલ મેં ઈસ (દૂધ કે રિશ્તે) કી હૈબત બહુત કમ હોતી હૈ. (1) યેહ યાદ રહે કિ હિજરી સિન કે હિસાબ સે દો બરસ કે બા'દ બચ્ચા યા બચ્ચી કો અગર્યે ઔરત કા દૂધ પિલાના હરામ હૈ. મગર ઢાઈ બરસ કે અન્દર અગર દૂધ પિલાએગી તો રજાઅત (યા'ની દૂધ કી રિશ્તેદારી) સાબિત હો જાએગી.

બાબુ કા અપને સુસર કો “અભ્યા જાન” કહુના કેસા ?

સુવાલ : ક્યા બાબુ અપને સુસર કો “અભ્યા જાન” કહ સકતી હૈ ?

જવાબ : બાબુ અપને સુસર કો “અભ્યા જાન” કહ સકતી હૈ. અગર આમ લોગ ભી કિસી શખ્સ કો અપના “હકીકી વાલિદ” આહિર ન કરેં સિર્ફ યું હી “અભ્યા જાન” કહ કર પુકારેં જબ ભી હરજ નહીં જૈસા કિ બા'જ ઉમ્ર રસીદા લોગોં કો સબ “અભ્યા જાન” કહ કર પુકારતે હૈને તો ઐસોં કો “અભ્યા જાન” કહ કર મુખાતિબ હોને મેં કોઈ મુગાયકા નહીં.

① .....ફિતાવા રજવિયા, 22 / 235, માખૂજન રજા ફાઉન્ડેશન મર્કગુલ ઔલિયા લાહોર

સિર્ફ માં કે સાથીદા હોને સે ઓલાદ સાથીદ નહીં હોતી

સુવાખ : જિસ કા વાલિદ સાથીદ ન હો લેકિન વાલિદા સાથીદા હો તો વોહ અપને આપ કો સાથીદ કહ યા કહલવા સકતા હૈ ?

જવાબ : જિસ કા વાલિદ સાથીદ ન હો અગર્યે વાલિદા સાથીદા હો તો વોહ અપને આપ કો સાથીદ નહીં કહ યા કહલવા સકતા ક્યૂંકિ શરીઅતે મુતહ્ખહરા મેં નસબ (યા'ની ખાનદાન કા સિલસિલા) વાલિદ સે હોતા હૈ ન કિ વાલિદા સે. (1)

આ'લા હજરત, ઈમામે અહલે સુન્નત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રજા ખાન અહસનુલ વિઆઈ લિ આદાબિદુઆ મેં ફરમાતે હૈને : બા'જ સુફ્ફાએ બે અકલ જિન કા બાપ શૈખ યા ઔર કૌમ સે હૈ, સિર્ફ માં કે સાથીદાની હોને પર સાથીદ બન બૈઠતે હૈને ઔર ઈસ બિના પર અપને આપ કો સાથીદ કહતે કહલાતે હૈને. યેહ ભી મહ્ઝ જહાલત વ મા'સિયત ઔર વોહી દૂસરે બાપ કો અપના બાપ બનાના હૈ. શરએ મુતહ્ખહર મેં નસબ બાપ સે લિયા જાતા હૈ ન (કિ) માં સે. (2)

ફીતાવા રજવિદ્યા જિલ્લ 23 સરફા 198 પર હૈને : જો વાકેઅ મેં સાથીદ ન હો ઔર દીદાહ વ દાનિસ્તા (યા'ની જન બૂજ કર) સાથીદ બનતા હો વોહ મલઉન (લા'નત કિયા ગયા) હૈ, ન ઉસ કા ફર્જ કબૂલ હો ન નફલ. રસૂલુલ્લાહ પશ્ચાત્યાન ફરમાતે હૈને : જો કોઈ અપને બાપ કે સિવા કિસી દૂસરે કી તરફ અપને આપ કો મન્સૂબ કરને કા

દિને ①.....સાદાતે કિરામ કે બારે મેં મા'લૂમાત હાસિલ કરને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મકતબતુલ મદીના કા મતબુલા રિસાલા “સાદાતે કિરામ કી અજમત” કા મુતાલા કીજિયે. (શો'બા ફેઝાને મદની મુજાકરા)

②.....ફાઈલે હુઅા, સ. 285 મકતબતુલ મદીના બાબુલ મદીના કરાચી.

दा'वा करे या किसी गैर वाली की तरफ अपने आप को पहुंचाए तो उस पर **अल्लाह** तआला, इनिश्तों और सब लोगों की लानत है और **अल्लाह** तआला कियामत के दिन उस के फराईज और नवाफिल कभूल न फरमाएगा।⁽¹⁾

ईजाने सुन्नत के दर्स की अहमियत व फ़जीलत

सुवाल : “ईजाने सुन्नत” के दर्स की अहमियत व फ़जीलत बयान फरमा दीजिये।

जवाब : तब्लीगे कुरआनों सुन्नत की आलमगीर गैर सियासी तहरीक दा'वते ईस्लामी चाहती है कि हर मुसलमान का येह मदनी मक्सद बन जाए कि “मुझे अपनी और सारी हुन्या के लोगों की ईस्लाह की कोशिश करनी है。” ईस अजीम मदनी मक्सद में कामयाबी के हुसूल के लिये “ईजाने सुन्नत” के दर्स को बुन्यादी अहमियत हासिल है कि ईस से जहां अपनी ईस्लाह होती है वहां दूसरों की ईस्लाह का भी खूब सामान होता है। अगर किसी के दर्स देने से कोई राहे रास्त पर आ कर हिदायत पा गया तो दर्स देने वाले के भी वारे न्यारे हो जाएंगे युनान्ये, सरकारे हो आलम, नूरे मुज़स्सम ﷺ का फरमाने मुअज़ज़म है : **अल्लाह** عَزَّوَجَلَّ की कसम ! अगर **अल्लाह** عَزَّوَجَلَّ तुम्हारे जरीए किसी एक को भी हिदायत हे हे तो येह तुम्हारे लिये सुर्ख उंटों से बेहतर है।⁽²⁾

दिनें

1 ..... مسلم، کتاب العقن، باب تَحْرِيُّهُ تَوْلِي الْعُتْمَيْنِ... الح، ص ۲۲۳، حدیث: ۳۷۹۲

2 ..... مسلم، کتاب فضائل الصحابة، باب من فضائل علی بن ابی طالب، ص ۱۰۰، حدیث: ۱۲۲۳

“ईजाने सुन्नत” का दर्स देने या सुनने से ऐरो भलाई की बातें सीधने और सिखाने का मौक़ा भिलता है और ऐरो भलाई की बातें सीधने सिखाने वालों की भी क्या खूब शान है युनान्ये, हज़रते सच्चिदुना अल्लामा जलालुदीन सुयूती शाफ़ी عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِيِّ “शर्हुस्सुदूर” में नक्ल फरमाते हैं : **अल्लामा** **عَزَّوجَلٌ** ने हज़रते सच्चिदुना मूसा कलीमुल्लाह عَلَى نِسَائِهِ وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ की तरफ वह्य फरमाई कि “ओ मूसा ! भलाई की बातें खुद भी सीधो और लोगों को भी सिखाओ, मैं भलाई सीधने और सिखाने वालों की कब्रों को रौशन फरमाऊंगा ताकि उन्हें किसी किस्म की वहशत न हो.”⁽¹⁾

“ईजाने सुन्नत” का दर्स देने से लोगों के अकाईदो आमाल की ईस्लाह होती और उन तक ईस्लामी बातें पहुंचती हैं तो येह एक ऐसा अमल है जिस पर जन्नत की बिशारत अता फरमाई गई है युनान्ये, मालिके कौसरो जन्नत, महबूबे रज्बुल ईज़ज़त صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ ने ईरशाए फरमाया : जो शाख मेरी उम्मत तक कोई ईस्लामी बात पहुंचाए ताकि उस से सुन्नत काईम की जाए या उस से बद मजहबी दूर की जाए तो उस के लिये जन्नत है.⁽²⁾

“ईजाने सुन्नत” का दर्स देने से नेकी की दावत आम होती और बुराईयों का जातिमा होता है और नेकी की दावत आम करने और बुराईयों से रोकने वालों के लिये अज्ञो सवाब के भी क्या कहने !

..... شرح الصدوق، باب احاديث الرسول في عدة امور، ص ١٥٨ مرکز اهلسنت گجرات هند 1

..... حلية الاولى، ابراهيم الهرمي، ١٠/٥٢٢٦ حلديث: ١٢٣٢٢ 2

نے علیٰ تَبَيَّنَ وَعَلَيْهِ الصَّلَوةُ وَالسَّلَامُ
अल्लाह की बारगाह में अर्ज की : ऐ मेरे रब ! जो अपने
 भाई को नेकी का हुक्म करे और बुराई से रोके उस की ज़ज़ा क्या है ?
अल्लाह ने ईरशाद फरमाया : मैं उस के हर हर कलिमे के बदले
 एक एक साल की ईबादत का सवाब लिखता हूँ और उसे जहन्नम का
 अजाब देने में मुझे हया आती है।⁽¹⁾

“इजाने सुन्नत” का दर्स देने और सुनने से ईल्म में ईजाफा
 होता है और येह कम वक्त में जियादा ईल्मे दीन हासिल करने का एक
 बेहतरीन तरीका है। आज हमारी अक्सरियत ईल्मे दीन से दूर
 होती जा रही है, बद किसी से मुसलमानों की अक्सरियत के पास
 ईतना वक्त नहीं कि वोह किसी मदरसे या जामिया में दाखिला दे कर
 बा काईदा ईल्मे दीन हासिल करे, तो ऐसे हालात में “इजाने सुन्नत”
 का दर्स देना और सुनना भी गनीमत है।⁽²⁾

भीठे भीठे ईस्लामी भाईयो ! गुनाहों से खुद को बचाने, नेकियों
 का जब्बा पाने और नेकी की दा'वत की धूमें भयाने के लिये तज्जीगे
 कुरआनों सुन्नत की आलमगीर गैर सियासी तहरीक दा'वते ईस्लामी
 के मदनी माछोल से वाबस्ता हो कर भरिज्द, घर, हुकान और बाजार
 वगैरा जहां जहां सहूलत हो खूब खूब इजाने सुन्नत से दर्स दीजिये
 और सुनिये, येह मदनी ईन्यामात में से एक मदनी ईन्याम भी है
دین

..... ١..... **مُكَاشَفَةُ الْقُلُوبِ، الْبَابُ الْخَامِسُ عَشْرُ الْأَمْرِيَّاتِ الْمُعْرُوفِ... الْخِ، ص ٣٨** دار الكتب العلمية بيروت

..... ٢..... दीनी मदारिस से तबल्लुक रखने वालों को भी इजाने सुन्नत से दर्स देने और
 सुनने की आदत बनानी चाहिये कि ईस से जहां मालूमात हासिल होती हैं वहां
अल्लाह की रहमत से छेरों छेर बरकतें भी नसीब होती हैं।

(शो'बा इजाने मदनी मुजाकरा)

कि “क्या आज आप ने फैजाने सुन्नत से दो दर्स (मस्तिष्ठ, घर, हुकान, बाजार वगैरा जहां सहूलत हो) हिये या सुने? (दो में से घर का एक दर्स ज़रूरी है.)” इस मदनी ईन्नाम पर अमल की बरकत से **إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ** हर तरफ नेकी की दावत की धूम भय जाएगी. **अल्लाह** हमें दर्स देने और सुनने की तौरें अता फरमाए और इस की बरकतों से माला माल फरमाए. **اَمِينٌ بِجَاهِ الْبَيْتِ الْاَमِينِ مَلِئُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سُلَّمَ**

अमल का हो ज़्यादा अता या ईलाही
गुनाहों से मुज को बचा या ईलाही
सआदत मिले दर्से फैजाने सुन्नत
की रोजाना दो मरतबा या ईलाही (वसाईले बज्जशश)

फैजाने सुन्नत के दर्स से रोकना कैसा?

सुवाल : बा’ज मसाजिद की ईन्तजामिया बिगैर किसी माँकूल वजह के “फैजाने सुन्नत” का दर्स नहीं देने देती, उन का ऐसा करना कैसा है?

जवाब : मसाजिद **अल्लाह** **عَزَّ وَجَلَّ** का घर हैं जैसा कि पारह 29 सूरतुल जिन्न की आयत नम्बर 18 में खुदाए रहमान **عَزَّ وَجَلَّ** का फरमाने आलीशान है : ﴿وَأَنَّ الْمُسْجَدَ لِلَّهِ﴾ तर्जमे कन्जुल ईमान : “और ये ह कि मस्तिष्ठ के **अल्लाह** ही की हैं.” लिहाजा जो शब्द बिला ईजाजते शरह मस्तिष्ठ की रौनक बढ़ाने वाले जाईज व मुस्तहसन काम मसलन भद्रसे और दर्स वगैरा से रोकेगा वो ह आधिरत में इस का जवाब देह होगा क्यूंकि मसाजिद बनाई ही हन कामों के लिये जाती हैं जैसा कि हजरते सच्चिदुना अल्लामा अब्दुल्लाह बिन अहमद बिन महमूद

नस्फी **عَنْيَهُ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوْيِ** फरमाते हैं : मसाजिद ईबादत करने और जिक्र करने के लिये बनाई गई हैं और ईल्म का दर्स भी जिक्र में दाखिल है।⁽¹⁾

आज के ईस पुर फ़ितन दौर में फैजाने सुन्नत का दर्स देने और सुनने की बहुत अशद झड़त है क्यूंकि गुनाहों की यत्नगार, जराएँ ईज्लाग में फ़ड़हाशी की भरमार और फ़ैशन परस्ती की फ़िटकार कई मुसलमानों को बे अमल बना चुकी है, नीज ईल्मे दीन से दूरी और हर खासो आम का रूज़हान सिई हुन्यवी तालीम की तरफ़ होने की वजह से हर तरफ़ जहालत ही जहालत है, ला दीनियत व बद भजहबियत का सैलाब तबाहियां मचा रहा है, गुलशने ईस्लाम पर खजां के बादल मन्डला रहे हैं, कितने ही ऐसे नमाजी हैं जिन्हें सहीह मानों में नमाज पठना नहीं आती, नमाज के रुकूअं व सुजूूद पूरे नहीं करते हालांकि नमाज में रुकूअं व सुजूूद पूरे न करने वाले को हड्डीसे पाक में नमाज का चोर फरमाया गया है युनान्ये, ताजदारे मदीना, राहते कल्बो सीना का फरमाने बा करीना है : लोगों में बद तरीन चोर वोह है जो अपनी नमाज में चोरी करे. सहाबे किराम ने अर्ज की : या रसूलल्लाह **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** नमाज का चोर कौन है ? ईरशाद फरमाया : वोह जो नमाज के रुकूअं और सज्दे पूरे न करे।⁽²⁾ ऐसी सूरते हाल में हमें लोगों को हिक्मते अमली और नभी से दर्स की अहमियत समझानी चाहिये.

याद रहे कि मस्तिष्ठान में “फैजाने सुन्नत” का दर्स देने से जहां लोगों के अकाईदो आमाल की ईस्लाह होती और उन्हें ईल्मे दीन

1 ..... تفسير نسفى، پ ۱۰، التوبه، تحت الآية: ۱۸، ص ۲۲۹ دار المعرفة بيروت

2 ..... مسندي امام احمد، مسنن الانصار، ۳۸۲/۸، حدیث: ۲۲۰۵

सीखने सिखाने का भौकअ भिलता है वहां मसाजिद भी आबाद होती हैं. ये ह मस्जिद लेहन नशीन कर लीजिये कि मसाजिद में दर्स से रोकना गोया मसाजिद को वीरान करने की कोशिश करना है और मसाजिद को वीरान करने वालों के लिये पारह 1 सूरतुल बकरह की आयत नम्बर 114 में खुदाए रहमान **عَزَّوَجَلَ** का फरमाने ईश्व्रत निशान है :

﴿وَمَنْ أَطْلَمُ مَمَّنْ مَنَمْ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُدْرِكَ فِي أَسْنَهُ وَسَلِيْقَةُ قَحْرَابِهَا﴾

तर्जमे कन्जुल ईमान : और उस से बढ़ कर जालिम कौन जो **अल्लाह** की भस्त्रियों को रोके ईन में नामे खुदा लिये जाने से और ईन की वीरानी में कोशिश करे.

ईस आयते मुबारका के तङ्हत सदरुल अङ्गाजिल हजरते अल्लामा मौलाना सचिव मुहम्मद नईमुदीन मुरादाबादी **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ أَنَّهَا وَي** फरमाते हैं : “जिक” नमाज, खुतबा, तस्बीह, वा’ज, ना’त शरीक सब को शामिल है और जिकुल्लाह को मन्त्र करना हर जगह बुरा है. खास कर भस्त्रियों में जो ईसी काम के लिये बनाई जाती हैं. जो शाख मस्तिष्क को जिक व नमाज से मुअत्तल कर दे (या’नी भस्त्रिय में जिको अजकार और नमाज न होने दे तो) वो ह मस्तिष्क का वीरान करने वाला और बहुत जालिम है. ⁽¹⁾ अलबता वो ह लोग जो कुरआनो सुन्नत का जांसा (धोका) दे कर मुसलमानों में बढ़ मजहबी फैलाते और उन्हें सीधे रास्ते से हटाते हैं उन्हें मसाजिद में बयान वगैरा से रोकना जाईज बल्कि ज़ुरी है चुनान्ये, आ’ला हजरत, ईमामे अहले सुन्नत, मुज़दिदे दीनो भिल्लत मौलाना शाह ईमाम अहमद रजा खान **عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّبِّ** फरमाते हैं : बिलाशुबा उलमामे अहले सुन्नत पर ईआनते सुन्नत **بِيَقْدِهِ**

1.....अजाईनुल ईरफान, पारह 1, अल बकरह, तङ्हतुल आयत : 114 मक्तबतुल मटीना बाबुल मटीना कराची

(या'नी सुन्नत की हिमायत) व ईहानते बिद्यत (या'नी बिद्यत की तौहीन) तहरीरन व तकरीरन ब कदरे कुदरत फर्ज अहम व आ'जम है और हर मूजी (अजियत हेने वाले) को मस्तिष्ठ से निकालना बशर्ते ईस्तिताअत वाजिब, अगर्ये सिफ़ जबान से ईजा (तकलीफ़) हेता हो खुसूसन वोह जिस की ईजा मुसलमानों में बद मजहबी फैलाना और ईजलाल व ईगवा (गुमराह करना और वर्गलाना) हो।⁽¹⁾

मीठे मीठे ईस्लामी भाईयो! ईल्मे दीन सीधने सिखाने के ज़रबे के तह्कत हर मुसलमान ख्वाह वोह ईमामे मस्तिष्ठ हो या मुअजिज़न, मस्तिष्ठ की कमेटी के सद्र साहिब हों या चेरमेन, सेकेट्री हों या खजानची, डॉक्टर हों या ईन्जीनियर अल गरज दीनी व हुन्यवी डिसी भी शो'बे से वाबस्ता हो उसे अपना येह मदनी ऐहन बनाना चाहिये कि “मुझे अपनी और सारी हुन्या के लोगों की ईस्लाह की कोशिश करनी है, شَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ।” ईस अजीम मदनी मक्सद के हुसूल में कामयाबी पाने का एक बेहतरीन जरीआ इजाने सुन्नत से दर्स देना और सुनना भी है लिहाजा जो ईस्लामी भाई दर्स दे सकते हैं वोह अपनी मसाजिद और घरों में दर्स दे कर और जो नहीं दे सकते वोह दर्स में शामिल हो कर खूब खूब नेकी की दावत को आम कर के ईस की बरकतें लूटने की कोशिश करें। मसाजिद में दर्स देने और मद्रसतुल मदीना बालिगान लगाने वालों को चाहिये कि अपनी आवाज ईतनी बुलन्द न करें जिस से दीगर नमाजियों और तिलावत करने वालों को तश्वीश हो और न ही नमाजियों के चेहरे की सीध में दर्स दें। ईसी तरह रात बहुत देर तक मद्रसे के नाम पर मस्तिष्ठ में बैठे रहने, हंसी मजाक करने, लाईटों और लैटिन

① ..... इतावा रजविया, 14 / 595

पंखों का बेजा ईस्ति'माल करने, भोबाईल फोन Charge करने, बिला ईजाजते शरई कमेटी और ईमाम व मुअजिजन साहिबान के जिलाफ गुफ्तगू करने से सभ्ती से परहेज करें. हमें दर्से फैजाने सुन्नत और मद्रसतुल मदीना बालिगान के झरीअे नेकी की दावत आम करनी है तो येह अजीम भद्रनी काम शरीअत व हिक्मत के दाईरे में रह कर होना चाहिये. ऐसी भी मसाजिद हैं कि जिन में पहले दर्स देने और मद्रसतुल मदीना बालिगान लगाने की ईजाजत नहीं थी मगर ईस्लामी भाईयों की महज्जत भरी ईनक्किराटी कोशिशों से दर्स देने, मद्रसतुल मदीना बालिगान लगाने और भद्रनी काफिले ठहराने की भी ईजाजत भिल गई. **अल्लाह** **عَزَّوَجَلَّ** हमें मसाजिद आबाद करने वाला बनाए और हर उस काम से बचाए जो मसाजिद की वीरानी का सबब बने.

امين بِحَمْدِ النَّبِيِّ الْأَكْمَمِينَ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

दर्स से रोकने वालों को कैसे राजी किया जाए ?

सुवाल : “फैजाने सुन्नत” के दर्स से रोकने वालों को कैसे राजी किया जाए ?

जवाब : “फैजाने सुन्नत” के दर्स से रोकने वालों को दर्स की अहमियत और ईस के फवाईद व बरकात बता कर हिक्मते अमली और नभी के साथ समझाने की कोशिश की जाए فَلَوْلَهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ **عَزَّوَجَلَّ** फाअेदा होगा जैसा कि पारह 27 सूरतुअरियात की आयत नम्बर 55 में खुदाए रहमान **عَزَّوَجَلَّ** का फरमान आलीशान है : **﴿وَذَلِكَ عِنَّدَ اللَّهِ كُلُّ رُّحْمٍ لِّلَّهُ مُؤْمِنِينَ﴾** तर्जमाए कन्जुल ईमान : और समझाओ कि समझाना मुसलमानों को फाअेदा देता है.

दर्स से रोकने वालों का यूँ झेहन बनाया जाए कि **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ** फैजाने सुन्नत का दर्स देने से भलाई फैलती और बुराई भिटती है आप मस्जिद में दर्स शुरूअ करवा कर भलाई फैलाने और बुराई भिटाने का

જરીઆ બને કિ ઐસે લોગોં કો હદીસે પાક મેં મુખારક બાદ સે નવાજા ગયા હૈ ચુનાન્યો, સરકારે આવી વકાર, મદીને કે તાજદાર ચીલાઈ કા ફરમાને ખુશબૂદાર હૈ : કુછ લોગ ઐસે ભી હોતે હૈં જો ભલાઈ કે ફેલને ઔર બુરાઈ કો રોકને કા જરીઆ હોતે હૈં ઔર કુછ લોગ ઐસે ભી હોતે હૈં જો બુરાઈ ફેલને ઔર ભલાઈ મેં રૂકાવટ કા જરીઆ હોતે હૈં મુખારક હૈં વોહ લોગ જિન્દે **અલ્લાહ** ને ખૈર કે ફેલને કા જરીઆ બનાયા. (1) બહર હાલ આપ કે સમજાને ઔર દર્સ કે ફરજાઈલો બરકાત બતાને કે બા વુજ્દુ ભી ઈજાજત ન ભિલે તો મરિજદ કી બા અસર શાખિસયાત સે દર્સ ફેઝાને સુન્નત કી ઈજાજત દિલવાને કી તરકીબ બનાઈ જાએ. અગર ફિર ભી કામ ન બને તો બહ્રસો મુખાહસા કરને કે બજાએ સબ્ર સે કામ લીજિયે ઔર પાંચોં નમાઝોં મુમકિના સૂરત મેં ઉસી મરિજદ મેં અદા કીજિયે ઔર નમાઝોં કે બા'દ કમીટી કે અરાકીન ઔર દીગર નમાઝિયોં સે ખન્દા પેશાની સે મુલાકાત કીજિયે **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** કભી ન કભી રાહ ઝરુર હમવાર હો જાએગી.

ખજૂર સે રોગ ઈફતાર કરને મેં હિકમત

સુવાલ : ખજૂર સે રોગ ઈફતાર કરને મેં ક્યા હિકમત હૈ ?

જવાબ : ખજૂર સે રોગ ઈફતાર કરના સુન્નત હૈ ઔર સુન્નત મેં યકીનન હિકમત હી હિકમત હૈ અગર્યે હમેં ઈસ કે બારે મેં ઈલ્મ ન હો. હજરતે સાચ્યાદુના અનસ રજુનું **رَجُونَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** સે રિવાયત હૈ કિ નાબિય્યે કરીમ નમાજ સે પહલે તર ખજૂરોં સે રોગ ઈફતાર ફરમાતે, તર ખજૂરેં ન હોતીં તો ચન્દ ખુશ્ક ખજૂરોં (યા'ની છુવારોં) સે ઔર યેહ **لِيَنِه**

1. ....ابن ماجه، كتاب السنّة، باب من كان مفتاحاً للغير، ١٥٥، حديث: ٢٣٧، دار المعرفة، بيروت

ભી ન હોતીં તો ચન્દ ચુલ્ખું પાની પીતે. ⁽¹⁾ લિહાજા જબ ભી રોજા ઈફતાર કરેં તો ઈસ સુન્નત પર અમલ કી નિયત સે તર ખજૂર સે રોજા ઈફતાર કરેં, યેહ ન હો તો ધુવારે સે, યેહ ભી મૌજૂદ ન હો તો ફિર પાની સે રોજા ઈફતાર કર લેં કિ યેહ હમારે મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મદની મુસ્તશા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَالٰهُ وَسَلَّمَ કી મીઠી મીઠી સુન્નત હૈ.

ખજૂર સે રોજા ઈફતાર કરને મેં એક હિકમત યેહ હૈ કિ ખજૂર મીઠી હોતી હૈ ઔર ખાલી પેટ મીઠી ચીજ ખાના સિહ્નહત કે લિયે ખુસૂસન નખૂર કે લિયે મુજીદ હૈ.

ખજૂર સે રોજા ઈફતાર કરને મેં એક હિકમત યેહ ભી હૈ કિ રોજે મેં ચૂંકિ દિન ભર પેટ ખાલી હોતા હૈ જિસ કી વજહ સે રોજાદાર કો કમજોરી મહસૂસ હોતી હૈ તો ઈફતાર કે વકત ઉસ કે લિયે ખજૂર બહુત મુજીદ હૈ કંયુંકિ યેહ ગિજાઈયત સે ભરપૂર હૈ. ઈસ કે ખાને સે જલ્દ તવાનાઈ બહાલ હો જાતી હૈ.

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો! જૈસે હી સૂરજ ગુરુબ હોને કા યકીન હો જાએ તો ફૌરન કોઈ ચીજ ખા યા પી લીજિયે મગર ખજૂર યા ધુવારા યા પાની સે ઈફતાર કરના સુન્નત હૈ. ઈફતાર કે બા'દ દુઆ ભી ઝડૂર માંગિયે કિ યેહ સુન્નત હૈ ઔર ઈસ કી બડી ફરીલત આઈ હૈ જૈસા કિ નબિયે કરીમ, صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَالٰهُ وَسَلَّمَ ને હજરતે સચ્ચિદુના અલિયુલ મુર્તજા كَرِيمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهُهُ الْكَرِيمُ સે ફરમાયા : એ અલી ! જબ તુ માણે રમજાન મેં રોજાદાર હો તો ઈફતાર કે બા'દ યું દુઆ કર :

أَللّٰهُمَّ لَكَ صُنْثٌ وَعَيْنَكَ تَوْمِكُتٌ وَعَلٰى رُبُرِقَكَ أَفْطَرَتُ

“યા’ની એ **અલ્લાહ** ! મૈં ને તેરે લિયે રોજા રખા ઔર તુઝ પર ભરોસા કિયા ઔર તેરે દિયે હુવે રિઝુક સે ઈફતાર કિયા.”

1. أبو داود، كتاب الصوم، باب ما يفطر عليه، حديث: ٢٣٥٦، مجلد: ٢٣٥٦، دار أحياء الفرات العربي، بيروت

يُكْتَبُ لَكَ مِثْلُ مَنْ كَانَ صَائِبًا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْتَصِرَ مِنْ أَجْوَرِهِمْ شَيْءٌ

“તો તેરે લિયે તમામ રોજાદારોં કી મિસલ અજ લિખા જાએગા ઔર ઉન કે અજ મેં ભી કુછ કમી ન હોગી.”⁽¹⁾

“હલીમ” કો “ખિયડા” કહને કી વજન

સુવાલ : એક મશહૂર ખાના જિસે “હલીમ” કહા જાતા હૈ, મગર બા’જ લોગ ઈસે “ખિયડા” કહતે હોય ઔર દૂસરોં કો ભી ઈસે “ખિયડા” કહને કી તરફીબ દિલાતે હોય, ઈસ મેં ક્યા હિકમત હૈ ?

જવાબ : “ખિયડે” કો “હલીમ” કહના ભી જાઈજ હૈ મગર ચૂંકિ “હલીમ” **અલ્લાહ** **غَرَبَجَلٌ** કા એક સિફાતી નામ હૈ ઈસ લિયે ખાને કી ચીજ કે લિયે યેહ લફજ ઈસ્તિ’માલ નહીં કરના ચાહિયે. ઈસ ગિજા કો ઉર્દૂ મેં “ખિયડા” ભી કહતે હોય લિખાજા ઈસ કે લિયે યેહી લફજ ઈસ્તિ’માલ કિયા જાએ. બા’જ ઔકાત કિસી દુન્યવી શૈ પર મુતબર્રિક અદ્દજા ન બોલના ભી અદબ હોતા હૈ, ઈસ જિમ્ન મેં એક હિકાયત મુલાહજા કીજિયે ચુનાન્યે, તજકિરતુલ ઔદિયા મેં હૈ : હજરતે સાધુદુના બાયજીદ બિસ્તામી ને એક બાર સુર્ખ રંગ કા સેબ હાથ મેં લે કર ફરમાયા : યેહ તો બહુત હી “લતીફ” હૈ. ગૈબ સે આવાજ આઈ : હમારા નામ સેબ કે લિયે ઈસ્તિ’માલ કરતે હુવે હયા નહીં આઈ ? **અલ્લાહ** **غَرَبَجَلٌ** ને ચાલીસ દિન કે લિયે અપની યાદ ઉન કે દિલ સે નિકાલ દી. આપને ભી કસમ ખાઈ કિ અબ કભી બિસ્તામ કા ફલ નહીં ખાઉંગા.⁽²⁾

1 ..... مسند الحارث، كتاب الوصايا، باب وصية سيدنا رسول الله صلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ٥٢٦/١

حديث: ٣٦٩ مركب خدمة السنّة والسيرة النبوية - المدينة المنورة

2 ..... تذكرة الأولياء، باب چهاردهم، ذكر باب زيد بسطائي، ص ١٣٢ إرشادات لجيئه قرآن

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને કિ “લતીફ” કા એક લફજી મા’ના “ઉમદા” હૈ ભગર ચૂંકે યેહ અર્જું અર્જું કા સિફાતી નામ ભી હૈ ઈસ લિયે હજરતે સાચ્ચિદુના બાયજીએ બિસ્તામી કુદીસ સીન્ના સાચ્ચામી કો તમ્બીછ કી ગઈ તો ઈસી તરહ “હલીમ” ભી અર્જું અર્જું કા સિફાતી નામ હૈ લિહાજા ઈસે “ખિયડે” કે લિયે ઈસ્તિ’માલ ન કિયા જાએ. જિતના જિયાદા અદબ કરેંણે ઉતની હી જિયાદા બરકતોં નસીબ હોંણે. બહર હાલ અગર કિસી ને ઈસ ગિજા કો હલીમ કહા તો ઉસે ગુનાહગાર નહીં કહા જાએગા, હજરતે સાચ્ચિદુના બાયજીએ બિસ્તામી કુદીસ સીન્ના સાચ્ચામી કો ઉન કે મન્સબે વિલાયત કી વજણ સે તમ્બીછ ફરમાઈ ગઈ થી.

જો હૈ બા અદબ વોહ બડા બા નસીબ ઓર

જો હૈ બે અદબ વોહ નિહાયત બુરા હૈ (વસાઈલે બજિશશ)

તફરીહન શિકાર કરના કેસા ?

સુવાલ : ક્યા શિકાર કરના સુન્તત હૈ ? નીઝ તફરીહન શિકાર કરના કેસા હૈ ?

જવાબ : શિકાર અગર ગિજા યા દવા યા તિજારત કી ગરજ કે લિયે કિયા જાએ તો યેહ જાઈજ હૈ જબ કિ બતૌરે તફરીહ શિકાર કરના હરામ હૈ. હદ્દીસે પાક મેં હૈ : જો શિકાર કે પીછે રહા વોહ ગાફિલ હો ગયા. (૧) ઈસ હદ્દીસે પાક કે તહૃત મુફ્સિસરે શહીર, હકીમુલ ઉમ્મત હજરતે મુફ્તી અહુમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ ફરમાતે હૈને : યા’ની જો શિકાર કા શગલ અપના વતીરા બના લે કિ મહૃજ શૌકિયા શિકાર બેલતા રહે વોહ અર્જું કે જિક, નમાજ વ જમાઅત, જુમુઆ, રિક્કતે કલ્બ સે મહરૂમ રહતા હૈ. હુઝૂર ને કભી શિકાર ન કિયા. બા’જ સહાબા ને શિકાર કિયા હૈ ભગર શિકાર કરના ઓર હૈ ઓર શિકાર કા મશગલા વોહ ભી મહૃજ શૌકિયા કુછ ઓર, શિકાર કા જિક તો કુરઆને કરીમ بِيَنِهِ

1. مشكاة المصايب، كتاب الإمارة والقضاء، الفصل الثاني، ٩/٢، حديث: ٣٧٠١، دار الكتب العلمية بيروت

મેં હે યદાં મશગલએ શૌકિયા કા જિક હે લિધાજા યેહ હદીસ હુકમે કુરાન કે બિલાફ નહીં. (1)

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બયાન કર્દા હદીસે પાક ઔર ઈસ કી શર્હ સે માંલૂમ હુવા કિ ન તો શિકાર કરના સુન્નત હે ઔર ન હી તફરીહન શિકાર કરને કી ઈજાગત. બહર હાલ અગર કિસી ને તફરીહન શિકાર કિયા તો ઉસ કા યેહ ફે'લ (યા'ની શિકાર કરના) હરામ હે મગર જો મદ્દલી યા હલાલ જાનવર જિસ કા શિકાર કિયા ગયા ઉસે ખાના હલાલ હે જૈસા કિ આ'લા હજરત, ઈમામે અહલે સુન્નત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રાઝ ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ ફરમાતે હેં : કિસી જાનવર કા શિકાર અગર જિઝા યા દવા યા દફાએ ઈજા યા તિજરત કી ગરજ સે હો જાઈજ હે ઔર જો તફરીહ કે લિયે હો જિસ તરફ આજ કલ રાઈજ હે ઔર ઈસી લિયે ઈસે શિકાર ખેલના કહતે ઔર ખેલ સમજતે હેં ઔર વોહ જો અપને ખાને કે લિયે બાજાર સે કોઈ ચીજ ખરીદ કર લાના આર જાનેં, ધૂપ ઔર લૂ મેં ખાક ઉડાતે (યા'ની આવારા ફિરતે) હેં, યેહ મુતલકન હરામ હે. રહી શિકાર કી હુદ્દ મદ્દલી ઈસ કા ખાના હર તરફ હલાલ હે અગર્યે ફે'લે શિકાર ઈન નાજાઈજ સૂરતોં સે હુવા હો. (2)

ક્યા સરકાર عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ને મેહંદી લગાઈ ?

સુવાલ : મેહંદી લગાના કૌલી સુન્નત હે તો ક્યા સરકાર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ ને અપને મુખારક બાલોં મેં કભી ભી મેહંદી નહીં લગાઈ ?

જવાબ : મેહંદી લગાને કી ઝડૂરત ઉસ વક્ત પડતી હે જબ બાલ સર્ફેદ હોં જબ કું “બુખારી શરીફ” કી રિવાયત કે મુતાબિક હમારે ઘારે આકા, મકકી મદની મુસ્તફા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ કી દાઢી મુખારક ઔર بِيَنَهُ

① ..... મિરાતુલ મનાજીફ, 5 / 361 જિયાઉલ કુરાન પબ્લિકેશન્ઝ મર્કુલ ઔદિયા લાખેર

② ..... ફિતાવા રજવિયા, 20 / 343 મુલ્તકતન

સરે અકદસ મેં બીસ બાલ ભી સફેદ ન થે. ⁽¹⁾

મુફસ્સિસરે શહીર, હકીમુલ ઉમ્મત હજરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન ફરમાતે હોય : હુઝૂરે અન્વર ઉલ્લિલ ઉલ્લિલ રહ્માન ^{صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ને દાઢી શરીર મેં કલ્પી બિજાબ ન કિયા કિ હુઝૂર ^{صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} કે બાલ બિજાબ કી હદ તક સફેદ ન હુવે સિર્ફ ચન્દ બાલ શરીર સફેદ થે, ચન્દ બાર સર શરીર મેં મેહંદી લગાઈ થી દર્દે સર કી વજહ સે. ⁽²⁾

સબ સે પહલે મેહંદી કિસ ને લગાઈ ?

સુવાલ : સબ સે પહલે મેહંદી ઓર કતમ કા બિજાબ કિસ ને કિયા ? નીઝ સિયાહ બિજાબ કિસ ને શુરૂઆ કિયા ?

જવાબ : સબ સે પહલે મેહંદી ઓર કતમ કા બિજાબ હજરતે સાયિદુના ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ ^{عَلَى بَيِّنَاتِهِ وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ} ને કિયા જબ કિ સિયાહ બિજાબ સબ સે પહલે ફિરાઓન ને કિયા જેસા કિ નબિયે મુકર્મ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ ^{صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ને ફરમાયા : સબ સે પહલે મેહંદી ઓર કતમ કા બિજાબ હજરતે ઈબ્રાહીમ ^{عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ} ને કિયા ઓર સબ સે પહલે સિયાહ બિજાબ ફિરાઓન ને કિયા. ⁽³⁾

સફેદ દાઢી મેં મેહંદી લગાને કી ફરીલત

સુવાલ : કિયા સફેદ દાઢી મેં મેહંદી લગાને કી ભી કોઈ ફરીલત હૈ ?

જવાબ : જુ હાં. હજરતે સાયિદુના અલ્લામા જલાલુદીન સુયૂતી શાફી શર્હ સુદૂર ^{عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِيِّ} મેં નકલ ફરમાતે હોય કિ હજરતે સાયિદુના અનસ ^{رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ} સે મરકૂઅન રિવાયત હૈ : જો શખ્સ ઈસ હાલત મેં ફૈત હુવા કિ ઉસ ને (કાલે બિજાબ કે ઈલાવા મસલન લાલ યા ઝર્દિને

..... 1 ..... بخارી, કાબ મનાચ, બાબ ચફ્ફ ન્બી ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ}, ૩૮૮/૨, હદીથ: ૩૫૩૮

2 ..... મિરાતુલ મનાજીલ, 6 / 150

3 ..... فردوસ الاحباج, باب الألف, 1/35, હદીથ: ૮૮ દાર الفكير بىروت

મેહંદી કા) ખિઝાબ કિયા હુવા થા, મુન્કર, નકીર ઉસ સે કબ્ર મેં સુવાલ નહીં કરેંગે, મુન્કર કહેગા : એ નકીર ! ઈસ સે સુવાલ કરો. નકીર જવાબ દેગા કિ મૈં ઈસ સે કેસે સુવાલ કરું હાલાંકિ ઈસ કે ચેહરે પર ઈસ્લામ કા નૂર હૈ. (1)

ખુશી કે મોકાબ પર મર્દ કા હાથો મેં મેહંદી લગાના કેસા ?

સુવાલ : ક્યા ઈદ યા શાદી વગેરા ખુશી કે મવાકેઅ પર મર્દ અપને હાથો મેં મેહંદી લગા સકતે હોય?

જવાબ : મર્દ ઈદ યા શાદી વગેરા ખુશી કે મવાકેઅ પર ભી અપને હાથો મેં મેહંદી નહીં લગા સકતે કયૂંકિ મેહંદી લગાને સે ઔરતોં સે મુશાબહત હોતી હૈ ઔર ઔરતોં કી મુશાબહત ઈજિતયાર કરના હરામ ઔર જહનમ મેં લે જાને વાતા કામ હૈ. હદીસે પાક મેં હૈ કિ બારગાહે રિસાલત માઝાબ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ મેં એક મુખન્નસ કો હાજિર કિયા ગયા જિસ ને અપને હાથ પાઉ મેહંદી સે રંગે હુવે થે. ઈરશાદ ફરમાયા : ઈસ કા ક્યા હાલ હૈ? (યા'ની ઈસ ને મેહંદી કયું લગાઈ હૈ?) લોગોંને અર્જ કી : યેહ ઔરતોં સે મુશાબહત કરતા હૈ. હુજૂરે અકરમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને હુકમ ફરમાયા : ઈસે શહર બદર કર દો લિંગાઓ ઉસ કો શહર બદર કર દિયા ગયા, મદીને સે નિકાલ કર નકીઅ (2) કો ભેજ દિયા ગયા. (3)

دینے

١ ... شرح الصدور، باب من لا يسئل في القبر، ص ١٥٢ مركز أهل سنت بركات رضاها

٢ ..... “નકીઅ” મદીનાએ મુનવ્વરા કે બાહર એક જંગલ હૈ જહાં અહલે મદીના કે જાનવર ચરા કરતે થે. ઉસ મુખન્નસ કો ઈસ લિયે નિકાલ દિયા તાકિ અહલે મદીના ઉસ કી સોહબત સે બચેં ઔર ઉસે ઈશ્વત હો ઔર તૌખા કરે ઔર ફિર વાપસ આ જાઓ. યેહ મતલબ નહીં કિ ઉસે ઈસ હરકત સે મન્ય નહીં ફરમાયા ગયા યેહ નિકાલના અમલી મુમાનઅત હૈ. (મિરાતુલ મનાજીહ, 6 / 187)

٣ ... أبو داود، كتاب الأدب، باب في الحجوة في المحتين، ٣٩٨/٢، حديث: ٣٩٢٨

મર્દ તો મર્દ છોટે બચ્ચોં કો ભી મેહંદી લગાને કી મુમાનઅત હૈ લિહાજા વાલિફૈન કો ચાહિયે કિ વોહ અપને છોટે બચ્ચોં કે હાથ પાઉ મેહંદી સે ન રંગો કિ ફતાવા આલમગીરી મેં હૈ : બિલા ઝરૂરત છોટે બચ્ચોં કે હાથ પાઉ મેં મેહંદી નહીં લગાની ચાહિયે, ઔરતોં કો હાથ પાઉ મેં મેહંદી લગાના જાઈજ હૈ. (1) હાં બચ્ચિયોં કે હાથ પાઉ મેં મેહંદી લગાને મેં હરજ નહીં જૈસા કિ સદરુશશરીઆ, બદરુતરીકા હરરતે અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'જમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ وَسَلَّمَ ફરમાતે હૈન : લડકિયોં કે હાથ પાઉ મેં (મેહંદી) લગા સકતે હૈન જિસ તરહ હિન કો જેવર પહના સકતે હૈન. (2)

બચ્ચે કો દૂધ પિલાને સે ઔરત કા વુગ્ઝ નહીં ટૂટતા

સુવાલ : ક્યા બચ્ચે કો દૂધ પિલાને સે ઔરત કા વુગ્ઝ ટૂટ જાતા હૈ ?

જવાબ : બચ્ચે કો દૂધ પિલાના નવાકિએ વુગ્ઝ (ચા'ની વોહ ચીજે જો વુગ્ઝ કો તોડ દેતી હૈન) મેં સે નહીં લિહાજા બચ્ચે કો દૂધ પિલાને સે ઔરત કા વુગ્ઝ નહીં ટૂટતા.

રિએક મેં બરકત કા વગીફા

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મકતબતુલ મહીના કી મતબૂઆ કિતાબ “મદ્કૂજાતે આ'લા હરત” કે સફાદ 128 પર હૈ : એક સહાબી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ખિદમતે અકદસ (عَلَيْهِ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَبَرَّهُ وَسَلَّمَ) મેં હાજિર હુંવે ઔર અર્જ કી : હુન્યા ને મુજ સે પીઠ ફેર લી. ફરમાયા : ક્યા વોહ તરબીહ તુમ્હેં યાદ નહીં જો તરબીહ હૈ મલાઈકા કી ઔર જિસ કી બરકત સે રોજી દી જાતી હૈ. ખલ્કે હુન્યા આએગી તેરે પાસ જલીલો ખવાર હો કર, તુલુએ ફજ કે સાથ સૌ બાર કહા કર

سُبْحَنَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَنَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

ઉન સહાબી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કો સાત દિન વગ્જરે થે કિ ખિદમતે અકદસ મેં હાજિર હો કર અર્જ કી : હુગ્ઝર ! હુન્યા મેરે પાસ ઈસ કસરત સે આઈ, મેં હેરાન હું કહાં ઉદાહિ કહાં રખું !

(لسان الميزان، حرف العين، ٥١٠، حديث: ٣٠٣/٣، روى على المأمور، ذكر طبيه صلى الله عليه وسلم من داء الفقر، ٩/٣٢٨، واللطف له)

ب

..... ١ ..... فتاوى هندية، كتاب الكراهة،باب العشرون في الزينة... الخ... ٣٥٩/٥، دار الفكر ببروت

..... ٢ ..... બહારે શરીઅત, 3 / 596, હિસ્સા : 16 મકતબતુલ મહીના બાબુલ મહીના કરાચી

ફેઝાને મદની મુજાકરા

ઉનવાન	સંખ્યા	ઉનવાન	સંખ્યા
હુરેદ શરીર કી ફળીલત	2	સિર્ફ માં કે સચ્ચિદા હોને સે ઔલાદ સચ્ચિદ	
મરિઝિદ કે દાખેં કોને મેં હો મુખલ્લક તખ્ત	2	નહીં હોતી	21
કુતબે આલમ કી અજીવન કરામત	6	ફેઝાને સુન્નત કે દર્સ કી અહમિયત વ	
ફાસિકે મોંલિન કો અમલિયાત કી વજહ		ફળીલત	22
સે વલી કહના કેસા ?	7	ફેઝાને સુન્નત કે દર્સ સે રોકના કેસા ?	25
વલી હોને કે લિયે ઈમાન વ તકવા શર્ત હૈ	11	દર્સ સે રોકને વાલોં કો કેસે રાજી કિયા જાએ ?	29
કરામાત કા ઝૂઝૂર ખાતિમા બિલ ઈમાન કે		ખૂઝૂર સે રોજા ઈફતાર કરને મેં હિકમત	30
લિયે સનદ નહીં	13	“હલીમ” કો “બિયડા” કહને કી વજહ	32
ઔરાદ અતારિયા કી મદની બહાર	14	તફરીદન શિકાર કરના કેસા ?	33
સર યા ચેહરે પર થખડ મારના કેસા ?	16	ક્યા સરકાર રાજી ને મેહંદી લગાઈ ?	34
વલિયત તખીલ કરને કા હુકમ	17	સબ સે પહલે મેહંદી કિસ ને લગાઈ ?	35
શાદી કાર્ડ મેં કસ્ટન ડિસ્ટ્રી ઔર કા નામ		સરેદ દાઢી મેં મેહંદી લગાને કી ફળીલત	35
બતૌરે બાપ લિખના કેસા ?	18	ખુશી કે મૌકાએ પર મર્દ કા હથોં મેહંદી	
દે પાલક બચે કી વાલિયત તખીલ દરના કેસા ?	19	લગાના કેસા ?	36
બધૂ કા અપને સુસર કો “અબ્બા જાન”		બચે કો દૂધ પિલાને સે ઔરત કા વુગુ નહીં	
કહના કેસા ?	20	ટૂટા	37

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الرُّسُلِينَ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ السَّيِّئِينَ الرَّبُّ يَعْلَمُ بِأَعْمَالِ النَّاسِ

નોક નમાઝી ધનને કે લિયે

હર જુમા'રાત બા'દ નમાજે મગારિબ આપ કે યહાં હોને વાલે દાંવતે ઈસ્લામી કે હફ્તાવાર સુન્નતો ભરે ઈજતિમાઅ મેં રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિય્યતો કે સાથ સારી રાત શિક્રત ફરમાઈયે છે સુન્નતો કી તરબિયત કે લિયે મદની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ હર માહ તીન દિન સફર ઓર છે રોજાના “ફિકે મદીના” કે જરીએ મદની ઈન્દ્રામાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મદની માહ કી પહીલી તારીખ અપને યહાં કે જિમ્મેદાર કો જમ્બુ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે.

મેરા મદની મકસાદ : “મુજે અપની ઓર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હે.” بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ અપની ઈસ્લાહ કે લિયે “મદની ઈન્દ્રામાત” પર અમલ ઓર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે “મદની કાફિલોં” મેં સફર કરના હે. إِنَّ شَاءَ اللَّهُ مُرِيبٌ

ISBN

0138001

-: નાણિયા :-

મકટબતુલ મદીના, ફેઝાને મદીના, ન્રીકોનિયા બગીયે કે સામને, મિરજાપૂર,
અહમદાબાદ-1, ગુજરાત, અલ હિન્ડ ફોન : 9327168200

Web : www.dawateislami.net / E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com